

Stanislava Vrbková

Rok 2020 v Regionálním muzeu v Mikulově

Mikulovský zámek (foto Marta Šiprová)

Nejen pro Regionální muzeum v Mikulově byl uplynulý rok 2020 bezprecedentní a srovnání výsledků činnosti muzea z tohoto roku s lety předchozími by s ohledem na důsledky vládních opatření spojených s pandemií covidu-19 nebylo relevantní. Zejména v oblasti prezentace se podařilo uskutečnit jen minimum naplánovaných akcí. Stran hospodaření organizace se muzeum potýkalo s velkou nejistotou, protože v průběhu roku bylo čím dál jasnější, že se zdaleka nepodaří naplnit předpokládané výnosy ze vstupného, prodeje zboží a krátkodobých nájmu. Prakticky „za pochodu“ se provoz muzea přizpůsoboval neustále se měnícím pravidlům a nařízením. Bylo nezbytné provést zásadní škrt v provozní části rozpočtu, úpravy pracovních úkolů zaměstnanců zajišťujících návštěvnický provoz v době uzavření muzea veřejnosti a všem členům muzejního týmu zorganizovat práci tak, aby se minimalizovalo riziko přenosu viru a současně přitom byl zachován každodenní chod muzea.

Je však třeba i v tomto nelehkém období nacházet alespoň nějaká pozitiva, a ta se skutečně projevila v možnosti věnovat více času péči o sbírky. Odborní pracovníci získali v důsledku zrušení mnoha jindy běžných aktivit větší prostor na revize sbírek, katalogizaci sbírkových předmětů, případně jejich digitalizaci. Kromě toho se však také snažili udržovat kontakt s veřejností, proto v muzeu vznikla a na kanálu youtube byla uveřejněna celá řada videí, která prezentovala expozice a výstavy a představovala virtuálním návštěvníkům také činnost muzea v době jeho uzavření. Mimořádně pozitivní ohlas naznačil, že to byl správný krok.

Uvolnění vládních opatření v letních měsících ukázalo, že muzeum bylo připraveno – jak co se prezentací a programů týče, tak i zabezpečení návštěvnického provozu omezeného pravidly proti šíření viru –, a tak brány mikulovského zámku a archeoparku v Pavlově mohly přivítat zástupy návštěvníků nejen ve stálých expozicích a výstavách, ale i na celé řadě doprovodných akcí a programů.

Samozřejmě že ne všechny činnosti muzea byly situací spojenou s pandemií zasaženy. Muzeum bylo i v roce 2020 velmi aktivní, co se týče akvizic sbírkových předmětů. K zajímavým artefaktům, které obohatily sbírku výtvarného umění, patří například obraz italské krajiny z poloviny 19. století malovaný Alexandrinou kněžnou Dietrichstein-Mendendorff-Pouilly či soubor děl malíře Laca Garaje, do souboru fotografií přibýly negativy

z Dietrichsteinské hrobky ze sedmdesátých let 20. století a významný soubor dokumentující Mikulov v devadesátých letech 20. století. Oddělení nové historie zařadilo do svých sbírek i tiskoviny týkající se pandemie covidu-19 a také roušky domácí výroby, jejichž šitím se naše republika na jaře roku 2020 proslavila i ve světě. Zásadním způsobem se podařilo obohatit také odbornou knihovnu, zvláště vzpomínkovými monografiemi a periodiky odsunutého německého obyvatelstva, ale též knihami různých uměleckých směrů či odborných oborů, které publikovali místní významní rodáci.

Intenzivní byla také činnost vědeckovýzkumná. Unikátní výzkumy provedlo archeologické oddělení v rámci záchranné archeologické činnosti v interiéru kostela v Dolních Věstonicích, kde se podařilo zdokumentovat středověké stavební fáze kostela nebo též na Pálavě na vrchu Děvín, na němž byl zachycen dosud neznámý průběh příkopu a aktivity ze starší doby železné. Rovněž bylo povrchovou prospekci objeveno několik nových lokalit. I přes omezenou činnost archivů pokračovaly výzkumy dějin mikulovského zámku a rodu Dietrichsteinů, stejně tak i výzkumy etnografické, které byly zúročeny ve výstavách uskutecněných ve Znojmě a Jindřichově Hradci v rámci mezinárodního projektu I-CULT. Omezena nebyla ani dlouhodobá dokumentace významných ornitologických a botanických lokalit. Velká část výzkumů je odbornými přírodovědeckými pracovníky průběžně publikována na stránkách vědeckého i populárně-naučného tisku.

Z již tradičních výstavních a popularizačních akcí bylo bohužel nutno oželeť festival *Křehký Mikulov* či *Muzejní noc*. Podařilo se ovšem dokončit rozšíření stálé expozice v Archeoparku Pavlov a zrealizovat zde také celou řadu kulturních akcí včetně přednášek, workshopů pravěkých technologií či promítání filmu. Letní sezona na zámku byla obohacena nočními prohlídkami a komentovanými prohlídkami zámecké zahrady. Uskutečnit se podařilo jak divadelní festival *Moravský Parnas*, tak i výtvarné sympozium *Dílna*.

Veřejnosti zůstal uzavřen objekt muzea v Dolních Věstonicích, připravený na generální rekonstrukci v rámci projektu Dům přírody Pálavy, a také Památník bratří Mrštíků, jehož rozsáhlá obnova se dokončuje instalací nové expozice. Bohužel po celou sezonu nebyla veřejnosti zpřístupněna synagoga v Mikulově, ve které se majitel objektu – Federace židovských obcí – rozhodl upravit nevyhovující způsob zabezpečení.

V roce 2020 pokračovala také spolupráce s celou řadou dlouhodobých partnerů muzea. Za všechny je třeba jmenovat zejména Archeologický ústav AV ČR Brno, v. v. i., jenž se podílí na přípravě odborné i popularizační náplně archeoparku; dalším důležitým partnerem je Muzejní spolek, který inicioval obnovu poničeného kamenného kříže pod Svatým kopečkem a zkultivování jeho okolí. Důležitým partnerem je i Správa CHKO Pálava, s níž muzeum pojí nejen dokumentační aktivity přírody Pálavy, ale také příprava již zmíněného projektu Domu přírody v Dolních Věstonicích.

Díky finanční podpoře zřizovatele se podařilo udržet kvalitní péči o budovu zámku. Dokončena byla poslední etapa restaurátorských prací na barokní kovářské výzdobě zámku a provedla se oprava vnitřních kamenných schodišť objektu. Novým barem, šatnou a osvětlením bylo vybaveno předsálí Velkého zámeckého sálu. Podařilo se rovněž zvýšit kvalitu zabezpečení zámeckého objektu rozšířením systému PZTS, EPS a CCTV. Bylo nutné řešit i několik havárií – poškození krytí studny na horním nádvoří, prasklé vodovodní vedení na prvním nádvoří a poškození mariánského sloupu.

Bez ohledu na ne zcela ideální situaci a vyhlídky do budoucnosti nepřestává muzeum řešit možnosti co nejkvalitnější péče jak o svěřené budovy – mikulovský zámek a objekty v Pavlově, Dolních Věstonicích a Divákách –, tak o rozsáhlé muzejní sbírky včetně toho, jakým způsobem je co nejlépe prezentovat veřejnosti. Proto byly v centru pozornosti práce na projektech s touto prezentací souvisejících – dokončení obnovy Památníku bratří Mrštíků v Divákách, příprava výstavy *Keltové pod Pálavou* a příprava nové expozice *Hrad a zámek Mikulov* a také práce na řadě doprovodných kulturních akcí a edukačních činností.

SBÍRKOTVORNÁ ČINNOST

Selekce – akvizice

Sbírky muzea byly průběžně rozšiřovány vlastním sběrem, výzkumy a nákupy a převzetím sbírkových předmětů od jiných institucí. Regionální muzeum tak získalo 12 654 kusy sbírkových předmětů, které byly zapsány do chronologické evidence pod 115 přírůstkovými čísly.

Podsíbírka	Akvizice v roce 2020	
	Počet přírůstkových čísel	Počet kusů sbírkových předmětů
Archeologická	30	11 001
Botanická	1	234
Drobné tisky	3	36
Kopie a repliky	5	43
Lapidárium	1	1
Nábytek	–	–
Nová historie	27	78
Textil	7	95
Vinařství	6	241
Entomologická	–	–
Fotografie, pohlednice, filmy, videozáznamy	24	837
Geologická	1	48
Historická	5	25
Knihy	–	–
Negativy a diapositivy	–	–
Paleontologická	–	–
Pisemnosti a tisky	–	–
Výtvarného umění	5	15
Zoologická	–	–
Celkem	115	12 654

Poradní sbor pro sbírkotvornou činnost v roce 2020 nezasedal – členové komise se však k nákupům sbírkových předmětů vyjadřovali průběžně per rollam. V roce 2020 bylo nakoupeno celkem 970 kusů sbírkových předmětů (zapsaných v přírůstkové knize pod 58 přírůstkovými čísly) v celkové hodnotě 715 405 Kč a 1 397,16 EUR. Ze sbírky Regionálního muzea v Mikulově nebyl v roce 2020 vyřazen žádný sbírkový předmět.

Seznam akvizic za rok 2020

Přírůstkové číslo	Předmět	Počet kusů	Způsob nabytí	Podsíbírka
1/2020	Keramika, kosti, mazanice, broušená industrie, štipaná industrie, ostatní kamenná industrie, kostěná a parohová industrie, struska, železné a bronzové artefakty, uhlíky, malakofauna, antropologický materiál; epilengyel, starší a mladší doba bronzová, mladohradištní období, 13. st. n. l.; Drnholec – ul. Lidická	cca 10 000	výzkum RMM	Archeologie

2/2020	Bronzová spona; doba římská; Mikulov – „U Dřevěného kříže“	1	výzkum RMM	Archeologie
3/2020	Železná šipka do kuše; středověk; Klentnice – Sirotčí hrádek	1	výzkum RMM	Archeologie
4/2020	Keramika, broušená industrie; lengyel, halštat, latén, doba římská/doba stěhování národů, vrcholný středověk, novověk; Bulhary/Nejdek u Lednice – terasa nad Dyjí, mezi parcelou 944/1 v Bulharech a intravilánem Nejdku	32	výzkum RMM	Archeologie
5/2020	Fragment bronzového srpů; doba bronzová; Klentnice – „Hirschwald“	1	výzkum RMM	Archeologie
6/2020	Bronzové artefakty; doba bronzová; Klentnice – „Za Kovárnou“	3	výzkum RMM	Archeologie
7/2020	Bronzový slitek; doba bronzová; Pavlov – Děvín, hradisko II	1	výzkum RMM	Archeologie
8/2020	Esovitá spona; doba stěhování národů; Vlasatice – „Drnholecko“	1	výzkum RMM	Archeologie
9/2020	Fragment bronzové spony; doba římská; Pasohlávky – 48°54'27,7"N, 16°32'27,9"E	1	výzkum RMM	Archeologie
10/2020	Železná dělová koule; novověk; Mikulov – alej ke stoletému výročí ČSR (48°48'44"N, 16°40'1,6"E)	1	výzkum RMM	Archeologie
11/2020	Soubor děl malíře Laca Garaže	10	koupě	Výtvarné umění
12/2020	Fotografie ze života v Mikulově	21	vlastní sběr	Fotografie, pohlednice, videozáznamy
13/2020	Nahrávky z Klentnice	6	koupě	Fotografie, pohlednice, videozáznamy
14/2020	Pohlednice z okresu Břeclav	11	koupě	Fotografie, pohlednice, videozáznamy
15/2020	Fotografie politiků	2	vlastní sběr	Nová historie
16/2020	Odznak ASK Nikolsburg	1	koupě	Nová historie
17/2020	Etikety pivovaru Hustopeče	2	koupě	Nová historie
18/2020	Faktury z Břeclavska	5	koupě	Nová historie
19/2020	Textilní kuchařka	1	vlastní sběr	Textil
20/2020	Nahrávka Filipa Topola	1	koupě	Fotografie, pohlednice, videozáznamy
21/2020	Vinný sklep Krumvíř	1	koupě	Vinařství
22/2020	Lampa	1	koupě	Historie
23/2020	Negativy z Dietrichsteinské hrobky	64	koupě	Fotografie, pohlednice, videozáznamy
24/2020	Fragment kamenného sekeromlatu; neolit – eneolit; Moravský Žižkov – „Nová remíza“	1	výzkum RMM	Archeologie
25/2020	Fragment kamenného sekeromlatu, bronzového srpů, spony a prstenu (?); neolit – eneolit, doba bronzová, doba římská; Moravský Žižkov a/nebo Velké Bílovice	4	výzkum RMM	Archeologie

26/2020	Bronzový srp; mladší doba bronzová; Klentnice – „Prostřední hony“	1	výzkum RMM	Archeologie
27/2020	Železné artefakty; vrcholný středověk; Mikulov – Milovický les	15	výzkum RMM	Archeologie
28/2020	Keramika; vrcholný středověk; Drnholec – „Malé hajdy“	47	výzkum RMM	Archeologie
29/2020	Železné střepiny, kostra koně; 2. světová válka; Drnholec – „Pod sýpkou“ (parcela 1760/41)	22	výzkum RMM	Archeologie
30/2020	Keramika, broušená industrie, štipaná industrie, malakofauna; mladý/pozdní eneolit; Jevišovka – „Malá lada“	103	výzkum RMM	Archeologie
31/2020	Bronzové artefakty; novověk; Mikulov – „U celnice“	18	výzkum RMM	Archeologie
32/2020	Keramika, mazanice, kosti, malakofauna; lineární keramika, zvoncovité poháry, mladohradištní období; Podivín – „Rybáře“	228	výzkum RMM	Archeologie
33/2020	Keramika, štipaná industrie, křišťál; lineární keramika, vypíchaná keramika, mladší doba bronzová, latén, středověk; Bulhary – „Au Äcker“	78	výzkum RMM	Archeologie
34/2020	Klavír	1	převod	Historie
35/2020	Obrazy italské krajiny od Alexandriny Dietrichstein	2	koupě	Výtvarné umění
36/2020	Kabinetky a pohlednice	5	koupě	Fotografie, pohlednice, videozáznamy
37/2020	Fotografie Miloše Spurného	1	koupě	Fotografie, pohlednice, videozáznamy
38/2020	Pohlednice z Břeclavska	21	koupě	Fotografie, pohlednice, videozáznamy
39/2020	Soubor fotografií	15	koupě	Fotografie, pohlednice, videozáznamy
40/2020	Odznaky družstva Jednota	3	vlastní sběr	Nová historie
41/2020	Soubor odznaků z Břeclavska	9	koupě	Nová historie
42/2020	Etiketa Pálava	1	koupě	Nová historie
43/2020	Turistický štítek	1	koupě	Nová historie
44/2020	Diplom hasičů z Brumovic	1	koupě	Nová historie
45/2020	Firemní obálka	1	koupě	Nová historie
46/2020	Poduška zn. Pálava Ingha	1	koupě	Nová historie
47/2020	Regionální medaile a odznaky	9	koupě	Nová historie
48/2020	Trofej ze stolního tenisu	1	koupě	Nová historie
49/2020	Obraz od Marie Hlobilové-Mrkvičkové „Náměstí v Mikulově“	1	koupě	Výtvarné umění
50/2020	Krojové součástky z Podluží	14	koupě	Textil
51/2020	Pohlednice z breclavského okresu	39	koupě	Fotografie, pohlednice, videozáznamy
52/2020	Lanžhot o hodech	1	koupě	Fotografie, pohlednice, videozáznamy

53/2020	Háčkované dekorace z Březí	3	vlastní sběr	Textil
54/2020	Vinařské etikety a písemnosti	217	koupě	Vinařství
55/2020	Bronzové ucho z nádoby; doba římská; Mikulov – Czujanova pískovna	1	dodatečný zápis	Archeologie
56/2020	Keramika; mladohradištní období, vrcholný středověk; Velké Bílovice – „U Studánky“	17	výzkum RMM	Archeologie
57/2020	Keramika, železné artefakty, mince, antropologický materiál, vzorky stavebních prvků; středověk, novověk; Dolní Věstonice – kostel sv. Michala	cca 200	výzkum RMM	Archeologie
58/2020	Kamenná sekýrka; neolit; Moravský Žižkov – „Tabule“	1	výzkum RMM	Archeologie
59/2020	Železný sekáč; středověk; Břeclav – „Gazubek“	1	výzkum RMM	Archeologie
60/2020	Výbava elektrikáře z 30.–60. let 20. století (stupačky, opasek, brašna na nářadí)	4	vlastní sběr	Historie
61/2020	Soubor předmětů z fyzikálního kabinetu ZŠ a MŠ Dolní Dunajovice	18	vlastní sběr	Historie
62/2020	Mozaika s folklorním motivem	1	vlastní sběr	Výtvarné umění
63/2020	Cedule „PAPÍRNICTVÍ“	1	vlastní sběr	Historie
64/2020	Hraničník mikulovského panství z roku 1809	1	vlastní sběr	Lapidárium
65/2020	Pohlednice a fotografie z okresu Břeclav	35	koupě	Fotografie, pohlednice, videozáznamy
66/2020	Odznaky pěveckých spolků	3	koupě	Nová historie
67/2020	Katalogy z výstav známek	2	koupě	Nová historie
68/2020	Slavnostní rozkaz náčelníka železniční stanice Břeclav	2	koupě	Nová historie
69/2020	Fotografie vojáka	1	koupě	Fotografie, pohlednice, videozáznamy
70/2020	Sportovní memorabilia	2	koupě	Nová historie
71/2020	Etiketa okurkářské firmy	1	koupě	Nová historie
72/2020	Pozvánky	2	koupě	Drobné tisky
73/2020	Fotoportrét a pohlednice	2	koupě	Fotografie, pohlednice, videozáznamy
74/2020	Pohlednice odeslaná Aloisem Mrštíkem	1	koupě	Nová historie
75/2020	Medaile z Valtic	1	koupě	Nová historie
76/2020	Sportovní a hudební odznaky	5	koupě	Nová historie
77/2020	Básnická sbírka „Chyba broskví“ od Jana Skácela s výtvarným doprovodem Cyrila Urbana	1	koupě	Výtvarné umění
78/2020	Řecký kamenný mlýnek – funkční replika kamenného mlýnku na obilí z doby laténské	1	koupě	Kopie a repliky
79/2020	Skleněné náramky – repliky ozdob z doby laténské	3	koupě	Kopie a repliky
80/2020	Ručně tkané textilie a oděvy z nich zhotovené, závaží ke tkalcovskému stavu, vřetena a přesleny	25	koupě	Kopie a repliky

81/2020	Zobákovitá konvice – replika nádoby z doby laténské	1	koupě	Kopie a repliky
82/2020	Repliky zbraní, zbroje a dalších předmětů užívaných v době laténské	13	koupě	Kopie a repliky
83/2020	Pohlednice a fotografie	35	koupě	Fotografie, pohlednice, videozáznamy
84/2020	Čtyři bronzové artefakty, mosazný palcát; doba bronzová, doba římská, středověk; Dolní Dunajovice – katastr	5	převod	Archeologie
85/2020	Antropologický materiál; starší doba bronzová; Mikulov – Kowalského pískovna	1	dodatečný zápis	Archeologie
86/2020	Keramika, štípaná industrie, broušená industrie, mazanice, železa, bronz, struska; Velké Němčice – „Loučky“	200	výzkum RMM	Archeologie
87/2020	Štípaná industrie; pravěk; Velké Němčice – u kostela	1	výzkum RMM	Archeologie
88/2020	Keramika, štípaná industrie, mazanice; Nejdek – „Pohansko“	15	výzkum RMM	Archeologie
89/2020	Fotografie z ateliérů na Břeclavsku	2	koupě	Fotografie, pohlednice, videozáznamy
90/2020	Fotografie z Husovy ulice	2	vlastní sběr	Fotografie, pohlednice, videozáznamy
91/2020	Medaile z veslařských závodů	1	koupě	Nová historie
92/2020	Odznaky z Břeclavska	2	koupě	Nová historie
93/2020	Herbářové položky	234	vlastní sběr	Botanika
94/2020	Tiskoviny z doby koronaviru	6	vlastní sběr	Drobné tisky
95/2020	Drobné tisky z Mikulovska	28	vlastní sběr	Drobné tisky
96/2020	MC Mikulovanka	1	koupě	Fotografie, pohlednice, videozáznamy
97/2020	Fotografie a pohlednice z Břeclavska	63	koupě	Fotografie, pohlednice, videozáznamy
98/2020	Fotografie z okresu Břeclav	204	dodatečný zápis	Fotografie, pohlednice, videozáznamy
99/2020	Fotoalba z Břeclavska	6	dodatečný zápis	Fotografie, pohlednice, videozáznamy
100/2020	Fotoalbum z mikulovského zámku	1	vlastní sběr	Fotografie, pohlednice, videozáznamy
101/2020	Fotodokumentace Mikulova devadesátých let	297	koupě	Fotografie, pohlednice, videozáznamy
102/2020	Historické dokumenty	2	koupě	Nová historie
103/2020	Medaile jihomoravské KSČ	1	vlastní sběr	Nová historie
104/2020	Kabát velitele pohraniční stráže	3	koupě	Textil
105/2020	Produkce Družený Mikulov	67	vlastní sběr	Textil
106/2020	Roušky z doby koronaviru	4	vlastní sběr	Textil

107/2020	Firemní lístek	1	vlastní sběr	Vinařství
108/2020	Katalogy z vinařských výstav	12	vlastní sběr	Vinařství
109/2020	Krystalický kalcit	48	vlastní sběr	Geologie
110/2020	Pohlednice z okolí Břeclavi	3	koupě	Fotografie, pohlednice, videozáznamy
111/2020	Medaile a odznaky	14	koupě	Nová historie
112/2020	Odznaky pěveckých spolků	4	koupě	Nová historie
113/2020	Vyhřívací bota	3	vlastní sběr	Textil
114/2020	Košťovačky	4	vlastní sběr	Vinařství
115/2020	Vinařská ocenění	6	vlastní sběr	Vinařství

Tezaurace – evidence a inventarizace

Byly provedeny dva řádné zápisy změn do Centrální evidence sbírek muzejní povahy České republiky (CES) při Ministerstvu kultury ČR. Pokračovala postupná revize celého sbírkového fondu Regionálního muzea v Mikulově, uskutečňovaná kontrolou shodnosti zápisů do přírůstkové knihy v konfrontaci se zápisem jednotlivých podsbírek muzea v CES – proběhla revize zápisů z let 2009, 2010 a 2011. Správcové sbírek prováděli průběžně katalogizaci přírůstků – do druhého stupně evidence bylo zpracováno celkem 210 přírůstkových čísel v jedenácti podsbírkách. Do systematické evidence přibýlo celkem 11 758 inventárních čísel ve dvanácti podsbírkách. Evidence druhého stupně je u deseti podsbírek zpracovávána v počítačovém systému pro evidenci a dokumentaci sbírek v muzeích a galeriích DEMUS, jedna podsírka je vedena v elektronickém evidenčním systému TRITIUS, jedna podsírka je zpracovávána v programu Excel. Sbírka Regionálního muzea v Mikulově se akvizicí a katalogizací v roce 2020 rozrostla na celkový počet 142 839 položek, evidovaných pod 141 819 inventárnými a 1 020 přírůstkovými čísly. V průběhu roku probíhala v jednotlivých podsbírkách inventarizace, správce sbírek prováděli ověření fyzické existence sbírkových předmětů, porovnání inventarizovaných předmětů se záznamem ve sbírkové evidenci a posouzení stavu sbírkových předmětů s ohledem na případnou potřebu preparace, konzervace či restaurování. Revizí prošlo celkem 8 090 inventárních čísel, která pokryla 29 040 sbírkových předmětů. Namátkovou kontrolu evidence a stavu sbírkových předmětů inventarizovaných v roce 2020 provedla inventarizační komise ve dnech 1.–21. prosince 2020; nezaznamenala žádné nedostatky.

Zápis do II. stupně evidence v roce 2020 a inventarizace provedená v jednotlivých podsbírkách

Podsírka	Katalogizace v roce 2020		Inventarizace v roce 2020	
	Počet přírůstkových čísel zpracovaných do II. stupně evidence (vyřazených)	Počet zpracovaných inventárních čísel	Počet prověřených evidenčních čísel	Počet kusů
Archeologická	131	10 330	1 970 inv. č.	5108
Botanická	–	–	153 inv. č.	153
Drobné tisky	4	81	260 inv. č.	260
Kopie a repliky	1	1	–	–
Lapidárium	–	–	–	–

Nábytek	1	2	-	-
Nová historie	12	44	55 inv. č.	55
Textil	23	201	164 inv. č.	164
Vinařství	11	45	652 inv. č.	652
Entomologická	-	-	669 inv. č.	3 116
Fotografie, pohlednice, filmy, videozáznamy	15	233	220 inv. č.	220
Geologická	-	-	-	-
Historická	9	148	1 800 inv. č.	1 808
Knihy	2	510	576 inv. č.	1 414
Negativy a diapositivy	-	-	1 377 inv. č.	15 896
Paleontologická	-	-	-	-
Písemnosti a tisky	1	163	194 inv. č.	194
Výtvarného umění	-	-	-	-
Zoologická	-	-	-	-
Celkem	210	11 758	8 090 inv. č.	29 040

Celkové počty evidenčních čísel ve sbírce Regionálního muzea v Mikulově (zapsaných v CES) a počet inventárních čísel sbírkových předmětů zapsaných k 31. 12. 2020 v elektronických evidenčních systémech (DEMUS a další)

Podsíbírka	Celkový počet evidenčních čísel sbírkových předmětů k 31. 12. 2020			Počet inv. čísel zapsaných v el. evidenčních systémech k 31. 12. 2020
	Platná inventární čísla	Platná přírůstková (nezkatalogizovaná) čísla	Celkem evidenčních čísel	
Archeologická	89 738	394	90 132	66 199 (DEMUS)
Botanická	2 633	58	2 691	2 633 (EXCEL)
Drobné tisky	2 515	8	2 523	2 515 (DEMUS)
Kopie a repliky	11	2	13	11 (DEMUS)
Lapidárium	31	1	32	31 (DEMUS)
Nábytek	101	3	104	101 (DEMUS)
Nová historie	408	41	449	408 (DEMUS)
Textil	1 554	38	1 592	1 554 (DEMUS)
Vinařství	5 411	148	5 559	2 114 (DEMUS)
Entomologická	5 474	2	5 476	-
Fotografie, pohlednice, filmy, videozáznamy	2 200	66	2 266	678 (DEMUS)
Geologická	43	-	43	-
Historická	16 904	198	17 102	4 153 (DEMUS)
Knihy	6 983	2	6 985	1 428 (TRITIUS)
Negativy a diapositivy	4 869	-	4 869	-

Paleontologická	222	-	222	-
Písemnosti a tisky	1 620	52	1 672	-
Výtvarného umění	348	7	355	348 (DEMUS)
Zoologická	754	-	754	-
Celkem	141 819	1 020	142 839	78 112 inv. č. v DEMUSu 4 061 inv. č. v jiných ev. systémech

Péče o sbírky

Jednotlivé depozitáře a zámecká knihovna byly odpovědnými odbornými pracovníky průběžně kontrolovány a informace o stavu teploty a vlhkosti i veškerém pohybu v depozitářích byly řádně vedeny v depozitárních knihách. V některých případech se řešila vysoká vlhkost prostoru, která se upravovala užitím odvlhčovačů (především v depozitáři podsírký *Vinařská*). Situace ve všech depozitářích v průběhu roku byla konzervátorem muzea hodnocena jako stabilní, dle klasifikace muzejního klimatu ASHRAE 2007 v kategorii B–C. Kontrolu dodržování depozitárního režimu provedla inventarizační komise. Ve všech depozitářích byla provedena kontrola hasicích přístrojů.

Zvýšená pozornost z hlediska kontroly klimatu byla v průběhu roku věnována skládce zvířecích kostí *in situ* v Archeoparku Pavlov, která vyžaduje specifický režim udržování vysoké vlhkosti, dosahované pomocí zvlhčovacího přístroje. Tento režim se v roce 2020 dařilo naplňovat bez kompromisů. Situace byla pravidelně konzultována s pracovníky Archeologického ústavu v Brně.

Konzervátor muzea a kurátoři sbírkových fondů pravidelně v průběhu roku sledovali hodnoty teploty a vlhkosti v expozicích a výstavních prostorách muzea a reagovali na jejich případné nevyhovující výkyvy.

Ve speciálních výstavních vitrínách s instalovanými renesančními šaty Markéty Lobkowiczové, roz. Dietrichsteinové, a oděvem jejího manžela Václava Popela Lobkowicze v expozici *Galerie Dietrichsteinů* byla průběžně sledována a dle potřeby prostřednictvím chemických sorbentů upravována relativní vlhkost. Pravidelná údržba sbírkových předmětů instalovaných ve stálých výstavách se v roce 2020 týkala především objektů v expozici *Tradiční vinařství na Moravě* – zahrnovala zejména čištění lisů a dalšího vinařského vybavení. Průběžnou technickou údržbu vyžadovala již tradičně expozice *Víno napříč staletími*. Dále byla provedena kontrola a následně čištění vitrín v expozici *Římané a Germáni v kraji pod Pálavou*.

V roce 2020 byla nově instalována expozice *Od gotiky po empir*, jejíž většina exponátů je zapůjčena z Moravské galerie v Brně. Dle podmínek stanovených výpůjční smlouvou prováděl konzervátor muzea pravidelnou měsíční kontrolu hodnot klimatu v daných výstavních prostorách.

V depozitářích organických materiálů a také v některých expozicích byla provedena preventivní fumigace insekticidními dýmovnicemi (AgroBio Atak fumigator 20 g s aktivní látkou cyfenothrin). Ve skříních depozitáře textilu se v pravidelných intervalech aplikoval prostředek Biolit. V podsírký *Botanika* byly všechny položky, které opustily prostory depozitáře – pro badatelskou práci (2 035 položek), z jiných důvodů (cca 1 000 položek) –, při návratu preventivně vymrazeny proti napadení hmyzem.

Zhruba 10 % herbářových položek v depozitáři botaniky prošlo podrobnou kontrolou, při které byly poškozené položky opravovány tak, aby nedocházelo k jejich další devastaci (výměna starého podkladového papíru, uchycení částí rostlin uvolněných v důsledku

degradace lepidla apod.). Probíhala digitalizace (fotografování) herbářových položek, vynucená situací, kdy badatelé nemohli kvůli opatřením v souvislosti s pandemií koronaviru přijet studovat položky osobně.

V podsbírce *Entomologie* probíhala revize řádu motýlů. Celkem 6 188 kusů motýlů bylo označeno evidenčními čísly a v případě potřeby se provedla oprava jejich uchycení na podkladovém kartonu.

V roce 2020 provedli odborní pracovníci oddělení archeologie v návaznosti na zápis artefaktů do druhého stupně evidence restrukturalizaci archeologického depozitáře. V rozsáhlých archeologických sbírkových souborech získaných v roce 2019 vykonali základní konzervační úkony – třídění materiálu, očištění nálezů, konzervaci kovů, lepení keramických nálezů.

V rámci podsbírky *Fotografie, pohlednice, videozáznamy* se vytváří nový systém uložení sbírkových předmětů; pokračovaly úpravy prostor nového depozitáře, kam se postupně celá podsbírka přesouvá.

V konzervačních dílnách muzea byly dle požadavků odborných pracovníků průběžně ošetřovány sbírkové předměty, jejichž fyzický stav vyžadoval potřebný konzervační zásah, a dále předměty určené k vystavení. Z podsbírky *Archeologie* byla dokončena konzervace předmětů rozpracovaných v roce 2019 – železného tesáku z Milovického lesa, fragmentované železné ostruhy, železné dělové koule nalezené při výsadbě aleje ke 100 letům republiky a železné sekýrky z lokality Kostice – Louky u lesa. Dále byl proveden konzervační zásah na železném tesáku z lokality Břeclav – Gazubek a ošetřen byl také soubor železných a olověných předmětů z lokality Holenice (celkem 38 položek). Zahájena byla konzervace železné dělové koule z lokality Mikulov – U celnice. V rámci podsbírky *Historické* pokračovala konzervace souboru předmětů z pozůstalosti fotografa Františka Průdka započatá v roce 2019. Dále proběhla konzervace třinácti předmětů z expozice v Dolních Věstonicích zrušené v důsledku rekonstrukce budovy – jednalo se o hospodářské nářadí, nábytek a předměty denní potřeby. Do péče konzervátora se dostalo vyřezávané maturitní tablo z mikulovské zemědělské školy z roku 1962 a dřevěné jařmo s okutím. Postup všech konzervačních prací byl řádně dokumentován písemně i fotograficky.

Jako meziinstituční výpomoc byly pro Chorvatský dům v Jevišově v dílnách Regionálního muzea konzervovány dva košťáty zhotovené z tykví – jednalo se o práci pro Sdružení občanů chorvatské národnosti v ČR, z. s., pro jejich projekt muzea moravských Chorvatů.

Dodavatelsky bylo pro muzeum provedeno náročné restaurování jedenácti sbírkových předmětů z podsbírky *Historické*. Dokončeno bylo restaurování barokního sekretáře provedené Petrem Kleinem, DiS, dále barokní supraporty, jíž se věnoval ak. malíř Václav Holoubek, třech konzolových zlacených stolků realizované společností Research-Restore, s. r. o., a obrazu s loveckým zátiším, jehož se ujala ak. malířka Antoaneta Temenugová. Pokračovala renovace barokních sáněk provedená restaurátorkou Lindou Kiliánovou, DiS., a restaurování souboru čtyř obrazů s loveckými náměty, na kterých pracovala Mgr. Olga Piperová Taušová, DiS. Práce se uskutečnily za finanční podpory MK ČR z Integrovaného systému ochrany movitého kulturního dědictví (ISO/D), z dotace Jihomoravského kraje určené na náročné restaurování a z rozpočtu muzea.

Zápůjčky sbírkových předmětů

Sbírkové předměty půjčené z muzea za účelem výstavním

Zápůjčky pokračující z minulých let

- Správě hradu Pecka: tři vinné sudy do expozice *Kryštof Harant z Polžic a Bezdržic* (od roku 2012)
- Obci Pasohlávky (resp. Pasohlávské rekreační, s. r. o.): model brány římského tábora a dvě kopie standarty římské legie z římského tábora na hradisku Burgstall u Mušova pro archeologickou expozici v ATC Merkur Pasohlávky (od roku 2013)

- Mikulovské rozvojové, s. r. o.: 37 předmětů z historických sbírek do expozic *Od svaté chýše loretánské k hrobnímu kostelu Dietrichsteinů*, instalované v Dietrichsteinské hrobce (nábytek pocházející z vybavení objektu – křesla, zpovědnice, svícny, barokní malba z kapucínského kláštera; hrobový textil, plastiky z vybavení hrobky, relikviáře a růžence, malované desky z dřevěných rakví; od roku 2014)
- Městskému muzeu a galerii Hustopeče: válečný štít z Hustopečí do stálé expozice *Dějiny města* (od roku 2018)
- Vinařskému centru ANNOVINO v Lednici: sedm kusů sbírkových předmětů z podsbírky *Vinařství* a čtrnáct předmětů z podsbírky *Paleontologie* do stálé expozice Vinařského centra (od roku 2019)

Zápůjčky z roku 2020

- WMB Weinviertel Museum Betriebs GmbH v Mistelbachu (Rakousko): 3D model předpokládané podoby mikulovského hradu z doby kolem roku 1500 na výstavu *Achtung Baustelle – Bauen und Wohnen im Mittelalter* v prostorách zámku v Asparn an der Zaya (od 1. dubna 2020)
- WMB Weinviertel Museum Betriebs GmbH v Mistelbachu (Rakousko): deset dělových koulí na výstavu *Achtung Baustelle – Bauen und Wohnen im Mittelalter* v prostorách zámku v Asparn an der Zaya (od 1. dubna 2020)
- Muzeu Jindřichohradecka v Jindřichově Hradci: dívčí pokrývka hlavy („rožky“ s mašlemi) na výstavu *Tradice jedné hranice/Tradition einer Grenze* (od 4. června 2020)
- Jihomoravskému muzeu ve Znojmě: 43 kusů etnografických sbírkových předmětů (součástí kroje, vinařské předměty, hoblíky, kachle a další) na výstavu *Tradice jedné hranice/Tradition einer Grenze* (od 22. května 2020)

Jedna z tabulí naučné stezky, která provází návštěvníky světově známým sídelním areálem Dolní Věstonice – Pavlov, obývaným lidmi v období paleolitu (foto Zuzana Havlická)

- Archeologickému ústavu AV ČR v Brně: kopie bronzového kotle z Mušova s atášemi v podobě hlav germánských bojovníků z doby římské do stálé expozice *Brána do Římské říše* v prostorách Návštěvnického centra Mušov (od 27. května 2020)
- Národnímu muzeu v Praze: kovová plastika – hlava boha Usíra na výstavu *Sluneční králové* (od 1. srpna 2020)
- Městskému muzeu v Kloboukách u Brna: 174 archeologických sbírkových předmětů do stálé výstavy *Archeologie* (od 5. srpna 2020)
- Muzeu Brněnska v Předklášteří: pět zvonečků na výstavu *Příběhy vánočního stromku* v prostorách Památníku písemnictví na Moravě v Rajhradě (od 12. října 2020)
- Moravskému zemskému muzeu v Brně: čtyři obrazy (olej na plátně a tři pastely na papíře) na výstavu *Tváří v tvář – Aristokratický portrét v baroku* (od 2. listopadu 2020)
- Masarykovu muzeu v Hodoníně: pouta na ruku a nohu s kovaným spojovacím řetězem ze 17.–18. století na výstavu *Poslechněte mord ukrutný* (od 10. listopadu 2020)
- Moravskému zemskému muzeu v Brně: portrét kardinála Františka Dietrichsteina (olej na plátně) na výstavu *Comenius 1592–1670* (od 16. listopadu 2020)

Sbírkové předměty půjčené z muzea vědeckým institucím a vysokým školám za účelem studijním

Zápůjčky pokračující z minulých let

- Ústavu archeologie a muzeologie FF MU Brno: archeologický materiál z Divák (od 2019)

Zápůjčky z roku 2020

- Ústavu archeologie a muzeologie FF MU Brno: 35 kusů bronzových artefaktů z doby bronzové (od 25. května 2020)

Archeopark Pavlov se v roce 2020 zapojil do celorepublikového programu *Archeolétó*; jednalo se o terénní procházky s odborníky s cílem představit veřejnosti nejzajímavější archeologické lokality u nás. Zdejší procházka vedla trasou archeostezky Dolní Věstonice – Pavlov a končila prohlídkou expozice archeoparku. (foto Zuzana Havlíčká)

- Ústavu archeologie a muzeologie FF MU Brno: čtyři kostěné hřebeny z doby římské a z doby stěhování národů (od 28. května 2020)
- Univerzité Palackého v Olomouci: 30 kusů archeologického materiálu z doby stěhování národů ze Smolína a Velkých Němčic (od 22. června 2020)
- Přírodovědecké fakultě Masarykovy univerzity v Brně: 963 herbářových položek rodu *Agrostemma*, *Silene*, *Cucubalus*, *Petrorhagia* a *Euphorbia* (od 26. června 2020)
- Přírodovědecké fakultě Masarykovy univerzity v Brně: 327 herbářových položek rodu *Bupleurum*, *Cirsium*, *Glaux*, *Juncus*, *Linaria*, *Samolus*, *Scorzonera*, *Taraxacum* a *Triglochin* (od 1. prosince 2020)
- Botanickému ústavu Akademie věd České republiky: 745 herbářových položek rodu *Androsaceae*, *Anthemis*, *Asperugo*, *Berula*, *Bunias*, *Cnidium*, *Colchicum*, *Corydalis*, *Datura*, *Draba*, *Erechtites*, *Hyoscyamus*, *Isatis*, *Laserpitium*, *Mercurialis*, *Ophrys*, *Silauum*, *Sium*, *Tragopogon* a *Vaccaria* (od 2. prosince 2020)

Sbírkové předměty půjčené z muzea za účelem restaurování, digitalitace či zhotovení kopií

Zápůjčky pokračující z minulých let

- PhDr. Hedvice Sedláčkové, CSc. (Hradební 337, Nymburk): dvě bedny fragmentů skleněných nádob z pozdního středověku a raného novověku z lokality Mikulov – Brněnská za účelem katalogizace (od roku 2018)
- Vyšší odborné škole v Brně při Střední škole umění a designu, stylu a módy: barokní postel s polychromovaným čelem a dvěma bočnicemi za účelem restaurování (od roku 2019)

Zápůjčky z roku 2020

- Petru Kleinovi, DiS. (Nedachlebice 300): barokní sekretář, první část (inv. č. 4 541) a barokní sekretář, druhá část (inv. č. 4 542) za účelem restaurování (od 11. září 2020)
- RESEARCH&RESTORE, s. r. o.: tři zlacené konzolové stolky (inv. č. 2 543, 4 465 a 4 539) za účelem restaurování (od 16. září 2020)
- ak. malířce Antoanetě Temenugové (Videňská 17, Mikulov): obraz s loveckým zátiším (inv. č. 4 031) za účelem restaurování (od 9. listopadu 2020)
- ak. malíři Václavu Holoubkovi (Babice nad Svitavou 231): barokní květinová supraporta (inv. č. 4 198) za účelem restaurování (od 13. listopadu 2020)
- Mgr. Olze Piperové Taušové, DiS. (Bouzov 85): čtyři obrazy s loveckou tematikou (inv. č. 4 015, 4 016, 4 027 a 4 058) za účelem restaurování (od 31. prosince 2020)

PREZENTACE

Regionální muzeum představuje ve svých prostorách na mikulovském zámku řadu stálých expozic a sezonních výstav a pečuje o přilehlý zámecký park, v Archeoparku Pavlov prezentuje významnou archeologickou lokalitu, která je národní kulturní památkou, stará se o tematicky související naučnou stezku umístěnou v blízkém okolí archeoparku. Součástí mikulovského muzea je také expozice v Dolních Věstonicích a Památník bratří Mrštíků v Divákách. Na základě smlouvy o spolupráci s Federací židovských obcí využívá k výstavním účelům mikulovskou synagogu.

Expozice

• Zámek Mikulov

Expozice v prostorách zámku jsou rozděleny do sedmi prohlídkových bloků – do třech komentovaných a čtyřech nekomentovaných. Pro návštěvnícké okruhy *Zámecká knihovna* a *Tradiční vinařství na Moravě* poskytovalo muzeum zahraničním návštěvníkům prohlídky

s výkladem zprostředkovaným audioprůvodci – v jazycích českém, anglickém, německém, francouzském, ruském, italském, polském a španělském. V roce 2020 sestavili odborní pracovníci texty provázající jednotlivými návštěvnickými okruhy, které budou sloužit zahraničním hostům. Přeloženy byly zatím do anglického a německého jazyka. Sezonní výstavy nabízejí standardně prohlídku bez průvodce a trvale je volně přístupná britová věž.

Komentované prohlídkové bloky:

- A – Historie
- B – Zámecká knihovna
- C – Zámecký sklep / Tradiční vinařství na Moravě

Nekomentované prohlídkové bloky:

- D – Římané a Germáni v kraji pod Pálavou
- E – Víno napříč staletími
- F – Zámecká (hradní) kaple
- AA – Touha a důstojnost – Ze sbírek rodu Dietrichsteinů
- G – Sezonní výstavy

Expozice instalované na zámku pokrývají tematicky oblasti historie, archeologie a vinařství. **Historický okruh** zahajuje expozice *Od gotiky po empir* (představuje umělecká řemesla v rámci uvedených období a zachycuje jejich vývoj). Expozice, tvořená převážně sbírkovými předměty Moravské galerie Brno, byla při zachování původní ideje po více než čtvrtstoletí existence v roce 2020 přebudována do nové podoby s obměněnými exponáty a novým výstavním mobiliářem. Historickým tématům se dále věnuje *Galerie Dietrichsteinů* (v příbězích osobností rodu uvádí historii významné šlechtické rodiny, jejího mikulovského panství i zámku). Na tuto expozici v předchozí sezoně navázala nová stálá výstava s názvem *Touha a důstojnost – Ze sbírek rodu Dietrichsteinů* (představuje dochovanou část rodových sbírek – výsledek sběratelského úsilí uměnilovných, historii obdivujících či přírodovědně založených členů rodiny). V roce 2020 byla výstavní instalace doplněna novým mobiliářem a některé z obrazů dostaly nové rámy. V této části expozice poskytuje návštěvníkům informace tištěný průvodce – k českému a německému katalogu přibyl v sezoně 2020 také katalog v jazyce anglickém. Zájemcům o historii jsou zpřístupněny také jediné původní zámecké prostory, které nepodlehly požáru v roce 1945 – jednak zámecká knihovna (působivý sál s barokním mobiliářem uchovávajícím přes 11 000 svazků) a s budovou knihovny sousedící britová věž (dochovaná v takřka původní podobě jako součást obranného systému mikulovského hradu), jednak zámecká, původně hradní kaple (s dochovanou gotickou klenbou, koncem 14. století vestavěná do patra hlavní věže).

Vinařskou tematiku prezentují dvě expozice – *Tradiční vinařství na Moravě*, která provází i zámeckým sklepem s obřím renesančním sudem a galerií historických vinařských lisů (představuje dějiny pěstování révy vinné a výroby vína na Moravě), a *Víno napříč staletími* (souhrnně zpracovává historii a vývoj vinohradnictví a vinařství na našem území v kontextu evropských dějin).

Archeologická expozice *Římané a Germáni v kraji pod Pálavou*, ověřená prestižní cenou Gloria musaealis (2007), je věnována obyvatelům a dobyvatelům zdejšího kraje na počátku letoopočtu. Představuje kulturu místního germánského obyvatelstva a připomíná pobyt Římanů na našem území.

● Zámecká zahrada

Zahrada, založená na přelomu 16. a 17. století, byla v průběhu následujících staletí rozšiřována v soustavu teras položených v různých výškových úrovních po obvodu Zámeckého kopce. Podoba její centrální části je po náročné rekonstrukci dokončené v roce 2015 působivou reminiscencí raně barokní zahrady. Nejvýše položená východní terasa s instalací plastik z Mikulovských výtvarných symposií nabízí návštěvníkům klidovou zónu

Výstava v Archeoparku Pavlov s názvem *Etnoarcheologie – Pastevci sobů ze severozápadní Sibiře*

s výhledem na Svatý kopeček. Nejmladší z teras, západní zahrada, rozkvétá růžemi a v botanických záhonech představuje zdejší vzácné teplomilné rostliny, které byly částečně vypěstovány ze semen získaných v mikulovském regionu. Botanická část zahrady tak může sloužit též jako genofondová sbírka a současně se může stát zdrojem rostlin pro případnou obnovu populací kriticky ohrožených druhů. Informační panely rozmístěné v zahradě seznamují se zde rostoucí květenou jihomoravské Panonie i s okolní přírodou vápencových návrší jižního úpatí Pavlovských vrchů. V roce 2020 přibyl v botanické zahradě záhon se vzácnými a ohroženými jednoletými plevely typickými pro Mikulovsko, jako je strošek pomněnkový, ibišek trojdílný, tořice rolní nebo dejvorec velkoplodý.

● Synagoga

Mikulovská synagoga je po rozsáhlé stavební rekonstrukci (2010–2014, projekt *Deset hvězd – revitalizace židovských památek v České republice*) součástí centrálně koordinované a metodicky řízené sítě deseti oblastních vzdělávacích center židovské kultury.

V synagoze se nyní konají kulturní a vzdělávací pořady a příležitostně také bohoslužby. V prostorách ženské galerie je instalována muzejní expozice s názvem *Rabbi Löw a židovská vzdělanost na Moravě*. Jejím ústředním tématem je osobnost a dílo rabbi Jehudy Löwa ben Becalel (asi 1525 až 1609), jenž prožil 20 let jako moravský zemský rabin a podle tradice působil i v Mikulově. Expozice představuje legendami opředeného učenice v historických a společenských souvislostech a ukazuje jeho vliv na židovské společenství Moravy. Přibližuje postavení židovského obyvatelstva na Moravě v 16. století i renesanční prostředí Mikulova a zdejší židovské obce. Instalace seznamuje i s dalšími představiteli židovské vzdělanosti v období středověku, renesance, baroka a věnuje se židovskému osvícenství. Přísálí synagogy nabízí stálou výstavu věnovanou historii a památkám židovské obce v Mikulově, někdejší zimní modlitebna je využívána pro sezonní výstavy.

● Archeopark Pavlov

Archeopark Pavlov, oceněný v Národní soutěži muzeí *Gloria musealis* druhým místem (Počín roku 2016), unikátním způsobem zpřístupňuje lokalitu patřící mezi národní kulturní památky. Zdejší komplex sídlišť z období paleolitu – doby lovců mamutů – poskytl za dlouhá desetiletí výzkumů obrovské množství kamenných i kostěných nástrojů, uměleckých předmětů a také kosterních ostatků člověka současného typu. Díky těmto nálezům patří i v celosvětovém měřítku mezi přední archeologické lokality. Atraktivním způsobem pojatá expozice archeoparku, přibližující jeden z nejvýznamnějších sídelních areálů, jaké moderní *Homo sapiens* v období před 30 000 lety v Evropě vytvořil, kombinuje klasickou muzejní prezentaci a nejmodernější audiovizuální technologie (videomapping, zvuková expozice, dotykové panely) a jejich prostřednictvím zpřístupňuje veřejnosti to nejdůležitější, co vědecké výzkumy přinesly. Představena je jednak historie výzkumů (v podobě dobových fotografií a dokumentů), především však je zde zachycen samotný materiální a duchovní svět tehdejších lidí, a to tématy jako lov, každodenní život na sídlišti, umění a rituály, pohřbívání a magie. Kromě movitých archeologických nálezů (kamenné a kostěné nástroje, umělecké předměty) jsou nabídnuty i nemovité objekty (rekonstrukce hrobového celku, skládka mamutích kostí *in situ* – na původním místě). Prostřednictvím „chytrého mobilu“ se v archeoparku může návštěvník připojit do virtuálního katalogu a získávat další informace.

Budova archeoparku, zapuštěná čtyři metry pod zemí v místě, které vydalo jedny z nejceněnějších paleolitických nálezů na světě, získala řadu ocenění. Archeopark se stal *Stavbou roku 2016*, byl oceněn také jako *Stavba Jihomoravského kraje 2016*. Originální stavba sklídila na poli architektury významné úspěchy též v zahraničí – prestižní ocenění *Iconic Awards 2017* v kategorii Best of the Best v německém Mnichově a nejvyšší ohodnocení v mezinárodní soutěži *CEMEX Building Award*.

V roce 2017 získal archeopark *Českou cenu za architekturu* a kromě Hlavní ceny mu byla udělena též Mimořádná cena Agentury ochrany přírody a krajiny ČR za citlivé vsazení do krajinného rázu. A právě vztah krajina–stavba je vnímán Regionálním muzeem jako důležitý prvek projektu postupné úpravy venkovního areálu, jenž je součástí podzemního objektu archeoparku. Okolní louka a střešní vegetace, které se mají v rámci koncepce divoké květnaté louky připodobňovat květeně Pálavy, byly v roce 2020 šetrně obhospodařovány, jednak ve snaze zachovávat co největší pestrost porostu, jednak s ohledem na ochranu hmyzu. Esteticky pojatá mozaikovitá seč prováděná na jaře a na podzim prezentovala návštěvníkům možnosti nenáročné ochrany přírody.

V roce 2020 se další úpravy týkaly ovšem také vlastní expozice ukryté pod zemí, a to prostřednictvím projektu *Interaktivní rozšíření expozice archeoparku*, nabízející člověku aktivní zapojení do prohlídky. Expozice byla jednak rozšířena o exponáty, které při přímém kontaktu umožní udělat si představu o materiálním světě lovců mamutů, jednak nově nabídne návštěvníkům řadu kvízů, her a hádanek týkajících se života lidí v paleolitu. V prvním případě to zajistí například ukázky kůží a kožešin zvířet, již lidé tehdy lovili, či kopie kostí a výrobků z nich apod., které návštěvník nalezne uložené

v šuplících pod vitrínami a může si je brát do rukou a prohlížet. V druhém případě se jedná o audiovizuální prvky s didaktickými programy.

● Archeostezka

Návštěvníkům archeoparku i turistům přicházejícím na Pálavu nabízí informace o zdejším světově známém paleolitickém sídlišti naučná stezka, propojující nejvýznamnější archeologické lokality někdejších lovců mamutů – Pavlov a Dolní Věstonice. Celkem pět panelů zde rozmístěných poskytuje informace o současných poznatcích získaných během systematických a záchranných výzkumů za posledních téměř sto let, které zdůrazňují význam tohoto areálu v procesu šíření anatomicky moderního člověka *Homo sapiens* do Evropy, podávají přehled o jednotlivých nalezištích pod Pálavou, sledují vývoj zdejší krajiny v době ledové a zabývají se problematikou každodenního života lovců mamutů. Archeostezka doplňuje expozici Archeoparku Pavlov a umožňuje návštěvníkům vytvořit si konkrétnější představu o životě člověka v daném prostředí v období paleolitu.

● Dolní Věstonice

V barokním domě – někdejším objektu vrchnostenské správy – byla do roku 2015 instalována archeologická expozice *Věk lovců a mamutů*. Po vybudování archeoparku v Pavlově se přesunuly exponáty spojené s životem lidí ve starší době kamenné do tohoto nového prostoru, proto mikulovské muzeum zřídilo v Dolních Věstonicích v roce 2016 novou výstavu – *Život pod Pálavou*. Ta prezentovala soužití a střetávání člověka s přírodou ve zdejší krajině, především s souvislostí s výstavbou Novomlýnských nádrží. Koncem roku 2019 byla expozice zrušena a byly zahájeny přípravy k opravě celého objektu. Výsledkem rekonstrukce bude zmodernizovaný objekt s novým výstavním zaměřením – Dům přírody Pálavy.

● Diváky – Památník bratří Mrštíků

Od roku 2017 je památník uzavřen a probíhá zde rekonstrukce spojená s přípravou nové expozice.

Výstavy

● Sezonní výstavy v Regionálním muzeu v Mikulově

Piaristické vědecké přístroje

28. března – 29. listopadu 2020 (výstava byla zahájena roku 2011)

Výstava, umístěná v prostorách zámek knihovny, je postavená především na renesančních a barokních vědeckých přístrojích matematického kabinetu mikulovského piaristického gymnázia, používaných v astronomii, geografii a fyzice, jejichž ucelená kolekce je jedinečná způsobem vzniku, motivovaným potřebami školní výuky.

Alfred Kantor: Terezín – Osvětim – Schwarzheide / Holokaust v deníku umělce

28. března – 31. května 2020 (Horní synagoga)

Unikátní výstava, zapůjčená z Památníku Terezín, je sestavena z kreseb Alfreda Kantora, které vytvořil za války v době svého pobytu v koncentračních táborech Terezín, Osvětim a Schwarzheide. Alfred Kantor – student z Prahy, odvedený do Terezína v osmnácti letech – zde sdílel osud svých židovských spoluobčanů. Výjevy, jichž byl v Terezíně (1941–1943), Osvětimi (1943–1944) a nakonec ve Schwarzheide (1944–1945) svědkem, ho přiměly kreslit a zaznamenat je jako očitě svědectví. Papír a kreslicí náčiní získával tajně od spolupůběžníků z kanceláří a kreslil při každé příležitosti. Zachytil vše, co viděl, zažil, protrpěl za svého věznění i během návratu do vlasti v nelidském pochodu smrti. Část kreseb se zázrakem dochovala, další vyvolal mladý umělec ze své paměti a přenesl na papír v letních měsících 1945 ve sběrném táboře pro osvobozené vězně v Degendorfu.

Školáci v Archeoparku Pavlov na vzdělávacím programu *Putování s mamutem Tondou a sobem Pepou*
(foto Zuzana Havlíková)

Soubor 127 kreseb se stal dílem, jaké nemá mezi doklady nacistických hrůz obdoby. Tato kreslená kronika je unikátním svědectvím o životě vězňů v lágru, obsahuje řadu výjevů a situací, jež nikdo jiný srovnatelným způsobem nezachytil. Prosté, až naivistické provedení spolu s detailní přesností zobrazení vdechlo dílu rozměr a sílu připomínající světoznámý Deník Anny Frankové.

Etnoarcheologie – Pastevci sobů ze severozápadní Sibiře

28. března – 29. listopadu 2020 (Archeopark Pavlov)

Místo plánovaných třech sezonních výstav se s ohledem na situaci způsobenou covidovou pandemií uspořádala v archeoparku pouze jedna z nich. Věnovala se sibiřským pastevcům sobů a následně tématu mezioborové spolupráce v archeologii. Autorkou výstavy byla doc. Sandra Sázlová, která prezentovala téma prostřednictvím materiální kultury Něnců (Samojedů) – původních obyvatel Sibiře –, fotografiemi a další dokumentací z výzkumů Archeologického ústavu Akademie věd ČR, Brno, v. v. i., Ústavu antropologie Přírodovědecké fakulty Masarykovy univerzity, Botanického ústavu AV ČR, v. v. i., a Institutu ekologie rostlin a živočichů Ruské akademie věd v Jekatěrinburgu. Výstava představila způsob života tohoto sibiřského národa jako možnou projekci života lovců mamutů pod Pálavou.

Křehký Mikulov – festival art designu

Festival Křehký Mikulov (10. ročník) se z důvodu vládních opatření v souvislosti s pandemií covidu-19 nekonal.

Mikulovské výtvarné sympozium – Dílna '20

sympozium – 27. ročník: 11. července – 7. srpna 2020

výstava: 8. srpna – 30. října 2020 (zámek)

Sedmadvacátý ročník Mikulovského výtvarného sympozia Dílna se i přes komplikace spojené s omezeními kvůli pandemii covidu-19 uskutečnil. Zahájení sympozia se sešlo s rozvolněním nouzových vládních opatření omezujících pohyb občanů, takže ročník

mohl proběhnout více méně podle běžného scénáře. Stejně tak i vernisáž výstavy na závěr symposia a její následný provoz, a to až do uzavření muzeí v souvislosti s druhou vlnou pandemie, nebyly významně omezeny.

Pořadatelé 27. ročníku Dílny bylo stejně jako v předchozích letech město Mikulov a Regionální muzeum v Mikulově, finančně ji podpořily Jihomoravský kraj, Ministerstvo kultury ČR a Česko-německý fond budoucnosti. Kurátorem symposia se stal výrazný výtvarník nové vlny české malby Tomáš Tichý, který sestavil kvalitní tým výtvarníků, kritiků a hostů. Představili se zde čeští umělci Aleš Brázdil, Ondřej Oliva, Hana Puchová, Adam Štech a Jakub Tomáš. Účast zahraničních hostů virová pandemie neumožnila, alespoň „dálkově“ se však k sympoziu přidala malířka a fotografka Marie Tomanová – mikulovská rodačka působící nyní v New Yorku, malíř, sochař a grafik z Petrohradu Vitaly Pushnitsky – jeden z předních současných ruských umělců, a dokonce také ve světě uznávaný malíř moldavského původu Alexander Tinei, působící v Budapešti. Technickou asistentkou byla Barbora Kurtinová a teoretikem ročníku se stal historik umění a výtvarný kritik Petr Vaňous.

Také letošní ročník Dílny vstoupil do mikulovského kulturního léta několika programy. Společný koncertní projekt nu-jazzové kapely Lesní zvěř, jejího frontmana Jiřího Hradila a Hornácké muziky Petra Mičky pod názvem Hrubá hudba se stal součástí Festivalu národů Podyjí. V zámecké zahradě proběhlo několik komorně laděných koncertů a autor-ských čtení, pro veřejnost uspořádali organizátoři ročníku několik přednášek a v rámci Dne otevřených ateliérů mohli návštěvníci – stejně jak v počátečních ročnících symposia – sledovat umělce při práci.

Dílna '20 přispěla do impozantní sbírky současného umění, budované městem Mikulovem v rámci mikulovských výtvarných symposií od roku 1994, fotografiemi, malbami a kresbami zúčastněných umělců. Společným jmenovatelem všech jejich prací bylo podle kurátora Tomáše Tichého hledání humanity uvnitř dramaticky se přetvářejícího světa – každé dílo tak nese velmi silné vizuálně přitažlivé sdělení, které však není prchavou momentkou podobající se dnešním zprávám, ale má nadčasovou kvalitu. Díla byla představena vernisáží při slavnostním ukončení symposia 8. srpna 2020.

Po schodech do Comedienhausu – Zámecké divadlo v Mikulově 1632–1719

30. července – 29. listopadu 2020 (zámek)

Výstava odkazuje na významnou kapitolu z historie mikulovského zámku, kdy se na zdejším dvoře provozovalo divadlo, vybudované jako nejstarší zámecké divadlo na našem území. Jeho budovu nechal kolem roku 1632 vystavět František kardinál Dietrichstein a svému účelu sloužila až do požáru zámku v roce 1719. Výstava byla instalována v předsálí dnešní zámecké knihovny, jejíž prostor býval kdysi divadelním sálem. Podobu tohoto sálu na výstavě připomíná model z 3D tiskárny, navržený MGA. Františkem Zelinkou. Podklady pro jeho sestavení čerpal ze stavebně-historického průzkumu objektu, z dobových zpráv a z částečně dochované výzdoby sálu. Výstavu doplňují informace o majitelích panství, na jejichž dvoře bylo divadlo součástí aristokratické zábavy i důležité vnější reprezentace.

K výstavě byl vydán katalog.

Výstava jako připomínka slavné divadelní historie města Mikulova doprovodila již tradiční festival barokního divadla Moravský Parnas Johanna Georga Gettnera, jehož osmý ročník se konal ve dnech 30. července – 1. srpna 2020. Součástí festivalu bylo také Letní teatrologické sympozium pořádané 1. srpna 2020 v prostorách Saly tereny na mikulovském zámku. Příspěvky ze symposia byly publikovány v Divadelní revue 3/2020.

Šestka

8. října 2020 – 23. května 2021 (zámek)

Výstava věnovaná břevlanské výtvarné skupině Šestka představila tvorbu šesti umělců, kteří v letech 1976–1982 fungovali v přátelském seskupení – prezentovala jejich první společný počin, tedy z doby před více než čtyřiceti lety. Výstava je zajímavá nejen tím, že představuje tvorbu regionálních umělců, ale zároveň pomáhá ilustrovat dobu, v níž tvořili.

„Šestka“ existovala při Okresním kulturním středisku v Břeclavi, kde byli všichni její členové zaměstnání, a jejich společným pojátkem byla vnitřní potřeba prezentovat své práce na veřejném fóru. Seskupení tvořili fotografka Zdena Damborská, grafik a fotograf Vojtěch Duda, grafička Jaroslava Garšicová, čerstvá absolventka Střední umělecko-průmyslové školy v Brně, také další absolventka této školy Pavla Chládková, která zde vystudovala obor fotografie, dále malíř, kreslíř a grafik Karel Křivánek a grafik František Schulz, propagační výtvarník. Všichni byli v té době na začátku své výtvarné cesty a první společnou výstavu uskutečnili v roce 1976 v sále břeclavské „okáesky“ – okresního kulturního střediska. Další společná výstava se zde uskutečnila o dva roky později a v témže roce vystavovali členové Šestky také ve slovenské Senici. Následovaly další společné výstavy, naposledy se všichni setkali v roce 1982. Čtyři z bývalých členů Šestky – J. Garšicová, P. Chládková, K. Křivánek a Fr. Schulz – se pak znovu sešli ve Sdružení břeclavských výtvarníků.

● Výstavy uspořádané Regionálním muzeem v Mikulově pro jiné organizace a výstavy putovní

Od svaté chýše loretánské k hrobnímu kostelu Dietrichsteinů

Dlouhodobá výstava realizovaná Regionálním muzeem v Mikulově pro Mikulovskou rozvojovou, s. r. o., v roce 2014. Výstava, instalovaná v Dietrichsteinské hrobce, je věnovaná historii loretánského kostela sv. Anny v Mikulově.

Tam, kde tekla řeka

Fotografická výstava dokumentující proměnu přírody a krajiny v okolí Pálavy v souvislosti s výstavbou Vodního díla Nové Mlýny na konci sedmdesátých let 20. století. Snímky pocházejí z archivu Regionálního muzea v Mikulově a z archivu entomologa Vladimíra Bělína, který zde v době výstavby zdržel zpracovával svou diplomovou práci. Připomněly někdejší krajinu lužních lesů s meandrující řekou Dyjí, která zde tekla již v době lovců mamutů, a následně její zničení a přeměnu v kraj rozlehlých vodních nádrží, jež změnily přirozený ráz celé oblasti a významně ovlivnily i její přírodní poměry.

Výstava byla zapůjčena obcí Pavlov (celoroční zápůjčka).

Výpůjčky pro expozice a výstavy

Pro potřeby zachování stávajících expozic má Regionální muzeum uzavřeny smlouvy o dlouhodobých výpůjčkách sbírkových předmětů. V roce 2020 muzeum realizovalo čtyři nové výpůjčky, obnoveny či prodlouženy byly některé předcházející smlouvy o výpůjčce.

Dlouhodobé výpůjčky pro expozice a dlouhodobé výstavy

- Expozice *Památníku bratří Mrštíků v Divákách*: z Městského muzea v Kloboukách u Brna – 35 sbírkových předmětů (obrázky na skle, obraz, fotografie, hračky, kraslice, kuchyňské nádoby, nábytek, oděvy)
- Expozice *Galerie Dietrichsteinů*: z Moravské galerie v Brně – stolek a dvě židle; od Mercedes Dietrichsteinové – soubor 67 obrazů, litografií a kreseb a dva kusy nábytku; z Římskokatolické farnosti u kostela sv. Václava v Mikulově – obraz *Ukřižování* z kaple sv. Šebestiána na Svatém kopečku v Mikulově
- Expozice *Římané a Germáni v kraji pod Pálavou*: z Moravského zemského muzea Brno – kopie železného meče, bronzová pánev, fragmenty bronzového žlábkového vědra, pět fragmentů bronzové nádoby, rekonstrukce picího rohu, dva fragmenty cihel, osm fragmentů omítek, fragment podlahy, nádoba (*Faltenbecher*), bronzová spona a železná kolínkovitá spona
- Expozice *Římané a Germáni v kraji pod Pálavou*: z Archeologického ústavu AV ČR Brno – 704 ks archeologických nálezů z výzkumů AÚ AV ČR Brno

Po dvě prázdninové soboty provázel zámeckou zahradou návštěvníky v rámci komentovaných prohlídek botanik muzea Adam Knotek (foto Milan Karásek)

- *Archeopark Pavlov*: z Archeologického ústavu AV ČR Brno – soubor předmětů z oblasti Dolních Věstonic, Pavlova a okolí i z některých oblastí Evropy (kopie paleolitického umění a nástrojů – kostěné a hliněné artefakty, dvě archiválie z počátku výzkumů v Dolních Věstonicích, odlitky lidských mozkoven a kopie lebek hominidů, z originálních artefaktů štipaná industrie a ostatní kamenná industrie a kostěné šperky)
- *Archeopark Pavlov*: z Národního muzea v Praze – odlitek lebky kromaňonce
- Do zámeckých prostor mimo návštěvnícké okruhy: z města Mikulova – pamětní deska Rudolfa Gajdoše umístěná původně na domě, v němž bydlel (Mikulov, Koněvova 788/40)
- Expozice *Vino napříč staletími*: z Národního muzea – dva paleontologické otisky révy vinné *Vitis teutonica*
- Expozice *Zámecká knihovna*: z Národního muzea v Praze – knihy uložené v mikulovské zámecké knihovně (1 690 signatur zámecké knihovny Jaroslavice, 1 204 signatur zámecké knihovny Moravské Budějovice a 941 signatur zámecké knihovny Plaveč)
- Výstava *Keltové pod Pálavou*: od Jana Ivančice z Moravského Žižkova – soubor archeologických předmětů z mladší doby železné (deset bronzových artefaktů, železný artefakt, zlatá mince a zlatý drátek z Velkých Bílovic, deset bronzových artefaktů z Čejkovic, osm bronzových artefaktů z Moravského Žižkova, jedenáct bronzových artefaktů a šest stříbrných mincí z Hrušek, tři stříbrné mince z Poštorné)
- Výstava *Keltové pod Pálavou*: z Městského muzea a galerie Břeclav – 48 kusů archeologických předmětů (mísa, zlomky modrého náramku, figurka, závěsky, spony, kování – z Břeclavi, Ladvé, Lanžhota, Čejkovic, Tvrdonic, Dolních Dunajovic, Hrušek a Prušánek)
- Výstava *Keltové pod Pálavou*: z Moravského zemského muzea v Brně – 228 kusů archeologických předmětů
- Výstava *Keltové pod Pálavou*: z Archeologického ústavu AV ČR v Brně – 137 kusů archeologických předmětů

- Nově připravovaná expozice *Památníku bratří Mrštíků v Divákách*: z Galerie výtvarného umění v Hodoníně – sedm sbírkových předmětů (lidový nábytek – dvě malované truhly, rohová lavice, torzo stolu bez stolové desky, rohová skříňka zvaná koutnice, postel s nebesy a malovaná lištva)

Dlouhodobé výpůjčky za účelem úschovy

- Sbírka MVS Dílna: majitel sbírky město Mikulov má soubor výtvarných děl z Mikulovského výtvarného sympozia dlouhodobě uložen v depozitáři Regionálního muzea v Mikulově k tomuto účelu vyhrazenému
- Velkoformátový obraz od Františka Jiroudka *Proti válce*: majitel obrazu Galerie výtvarného umění v Hodoníně má dílo dlouhodobě uloženo v depozitáři výtvarného umění Regionálního muzea v Mikulově
- Hraniční sloupek s dietrichsteinským erbem: majitel předmětu Jan Holec z Mikulova má sloupek dlouhodobě umístěn v prostorách lapidária Regionálního muzea v Mikulově

Nové výpůjčky pro expozice a dlouhodobé výstavy

- Expozice *Od gotiky po empiri*: z Moravské galerie v Brně – 213 uměleckých předmětů jako ukázek užitého umění
- Expozice *Galerie Dietrichsteinů*: z Moravské galerie v Brně – tři umělecké předměty

Nové výpůjčky pro sezónní výstavy

- Výstava *Keltové pod Pálavou*: od Mgr. Tomáše Mangela, PhD., z Hradce Králové – funkční replika laténského vozu
- Výstava *Keltové pod Pálavou*: z Masarykova muzea v Hodoníně – tři kusy archeologických předmětů z Mikulčic (bronzová spona, bronzový dvoudílný náramek s pseudofiligránem a bronzový náramek s plastickou výzdobou)

Výstava *Po schodech do Comedienhausu – Zámecké divadlo v Mikulově 1632–1719* připomněla významnou kapitolu z historie mikulovského zámku, kdy se na zdejším dvoře provozovalo divadlo, vybudované jako nejstarší zámecké divadlo na našem území. (foto Milan Karásek)

- Výstava *Keltové pod Pálavou*: od Gerharda Putzgrubera ze Strašu (Rakousko) – kopie keltského řetízkového opasku

Nové výpůjčky ke studijním účelům

- Od Jana Holce z Mikulova – pět kusů archeologických předmětů (bronzová spona s různými zdicemi z doby bronzové, novověká bronzová faléra, středověká keramická plastika lidské postavy, novověké stříbrné držadlo hřebenu a novověké stříbrné držadlo skládacího hřebenu)

INTERPRETACE

Muzejní programy

• Májový víkend a muzejní noc na zámku

Májový víkend se z důvodu vládních opatření v souvislosti s pandemií covidu-19 nekonal.

• Muzeum a škola pod zámeckou střechou

Cílem projektu *Muzeum a škola pod zámeckou střechou* je netradiční formou přiblížit kulturu a historii regionu žákům základních škol z Mikulova a blízkého okolí.

Zámek – výukové programy pro mateřské a základní školy

Muzeum nabízí dětem z mateřských škol, žákům prvního i druhého stupně základních škol a nižším ročníkům gymnázií několik již zavedených edukačních programů. Pracovnice edukace vytvořila také řadu pracovních listů, které stejně jako jednotlivé programy reflektují historické události týkající se dietrichsteinského panství, města Mikulova

Noční prohlídky zámku organizované v letních měsících byly beznadějně obsazené (foto Milan Karásek)

a zámku, přibližují významné osobnosti zdejších dějin či v obecné rovině odkazují na různá historická období a jejich hlavní atributy.

Rok 2020 byl v rámci výukových projektů muzea vzhledem k omezením spojeným s pandemií covidu-19 výjimečný a celá řada plánovaných akcí a výukových programů se nemohla uskutečnit. Přesto se v době, kdy to situace umožnila, pokračovalo, byť v nestandardních podmínkách, ve spolupráci se školami, případně s Domem dětí a mládeže Mikulov na již tradičních projektech. Vedle nich navíc vznikly díky spolupráci pedagogické pracovnice a pracovnice propagace i jiné zajímavé vzdělávací formáty – filmy provázející historií zámku a expozicemi muzea, provedené v podobě zajímavých informací podaných s vtipem a nadsázkou, které z nich vytvořily nový, veřejností vyhledávaný edukační prvek – minimálně pro dobu „zamčené kultury“.

Novým programem zařazeným do stávající nabídky pro školy, který iniciovalo přímo mikulovské gymnázium, se stal program *Památník*, věnovaný problematice holocaustu. Využívá videa s rozhovory s pamětníky a tvoří jej dvě části – první věnovaná životu místních Židů v ghettu, druhá pak holocaustu. Programu, jenž proběhl v lednu, se zúčastnilo 30 studentů.

Jeden z již zavedených edukačních programů pro základní školy s názvem *Staň se šlechticem* se podařilo uskutečnit ještě v září, a to pro celkem 17 dětí. Pravidelnou *Velikonoční dílničku* již však nahradily pracovní listy umístěné pro děti na webových stránkách muzea, doplněné navíc videem s návodem na pletení pomlázky. Vánoční svátky se zas objevily v pracovních listech, v nichž si děti mohly vytvořit představu, jaké byly Vánoce v době kardinála Dietrichsteina. Módu panující v této době se pak zabývaly pracovní listy *Poklad renesanční módy*. Další pracovní listy na muzejním webu připomněly 75 let, jež uplynuly od válečného požáru zámku v dubnu 1945.

Zámek – Programy pro veřejnost

Pro dětské návštěvníky a jejich rodiče, kteří zavítali do muzea v letních měsících, byl připraven program s názvem *Staň se šlechticem*. Jím provázela hraběnka Karolína Maxmiliána a na příběžích rodiny Dietrichsteinů hosty seznamovala se ctnostmi šlechtického stavu. Úkoly programu plnilo během prázdnin 567 návštěvníků. Pro organizátory příměstských prázdninových táborů uspořádalo muzeum oblíbený výukový program *Staň se Římanem*, který v rámci třech akcí absolvovalo 61 dětí.

Pro zářijovou událost *Víkend otevřených ateliérů*, navázanou na výtvarné sympozium Dílna, zvolila pedagogická pracovnice program pro rodiny s dětmi na téma přátelství; úkoly tohoto víkendového programu splnilo více než 60 návštěvníků ze všech koutů republiky. Náhradou za tradiční *Adventní dílničku* byl program *Adventní dobrodružství*, určený – s ohledem na omezení v souvislosti s covidovou pandemií – pro venkovní aktivity v zámecké zahradě. Kromě pracovních listů se oblibě těšily také *Zámecké omalovánky*, vytvářené pedagogickou pracovnicí muzea, které byly opět k dispozici na muzejním webu. Zachycují objekty, s nimiž se mohou setkat návštěvníci mikulovského muzea – na zámku, v synagoze či v domku bratří Mrštíků v Divákách.

Synagoga

Technické záležitosti spojené se zabezpečením objektu si krátce po otevření synagogy na jaře roku 2020 vynutily její uzavření, a protože se jejím majitelům – Federaci židovských obcí – nepodařilo problém vyřešit, zůstala Horní synagoga až do konce sezony uzavřena. Kromě zrušení návštěvníckého provozu to znamenalo také, že se nemohly uskutečnit ani nachystané edukační programy, které se v synagoze každoročně konávaly. Proběhl pouze jediný, nazvaný *Památník*, věnovaný problematice holocaustu a zmiňující příběhy mikulovských Židů v těchto tragických časech (viz Výukové programy pro mateřské školy a základní školy). V rámci odborné exkurze pak Horní synagogu stihli navštívit pouze studenti Centra judaistických studií Kurta a Ursuly Schubertových na Univerzitě Palackého v Olomouci.

Archeopark Pavlov

Archeopark Pavlov nabízel v roce 2020 řadu edukačních programů s velmi širokým námetovým záběrem, zaměřených dle náročnosti jak na děti předškolního věku, tak na žáky základních i studenty středních škol. Programů se v předchozích dvou letech účastnili také žáci z rakouských škol a v loňském roce i ze škol slovenských. Vzhledem k vládním opatřením souvisejícím s pandemií covidu-19 se v roce 2020 nemohla tato přeshraniční spolupráce uskutečnit a nedošlo ani k plánované spolupráci mezi archeoparkem a společností JTB Corporate Events & Travel, která zde měla zprostředkovat japonským studentům studujícím na pražských univerzitách odpovídající vzdělávací programy. Potřebné materiály pro ně byly v roce 2020 již přeloženy do japonštiny.

Ale ani čeští žáci a studenti se v době uzavření škol a kulturních zařízení nemohli programů účastnit, a tak v roce 2020 absolvovalo edukační programy v archeoparku pouze 252 žáků, tj. o zhruba tisíc méně než v předchozím roce. Pracovnice archeoparku se přesto edukačnímu projektu v čase absence návštěvníků věnovaly, aktualizovaly scénáře jednotlivých programů a věnovaly se obnově potřebných pomůcek či vytváření nových. Vyhotovily také pracovní list *Po stopách lovců mamutů*, který pomocí různých úkolů provází žáky a studenty celou expozicí a seznamuje je se všemi aspekty života lovců mamutů. Ve vytištěné plnobarevné podobě navázal list na úspěšnou dřívější černobílou verzi, která vznikla z potřeby stále narůstajícího zájmu škol o vzdělávací programy zde – pro takovýto zájem je však personální kapacita archeoparku nedostačující, proto se pracovní listy stávají dobrým a kvalitním pomocníkem.

Archeopark Pavlov má v nabídce pro školy sedm dvouhodinových vzdělávacích programů. *Šamanova loutka* je program určený dětem z mateřských škol a žákům prvního stupně základních škol, je postaven na objektu loutky z mamutoviny nalezené v takzvaném šamanově hrobě odkrytém v Brně ve Francouzské ulici. Prostřednictvím her se děti seznamují s pravěkými rituály, s rituálními předměty či rostlinami užívanými k léčení i s pohřebními zvyklostmi z období kultury lovců mamutů. Součástí programu je šamanský rituál s bubny a dalšími hudebními nástroji. Pro stejnou cílovou skupinu je určen program

Tanec zámeckého panstva při nočních prohlídkách
(foto Milan Karásek)

Výlet do pravěku, v němž se děti dostanou na cestě do minulosti až do doby lovců mamutů a setkají se s cestovatelem Bedřichem Dobrodružným, jenž jim vypráví, jak to v pravěku fungovalo, seznámí je se zvířaty, s rostlinami i lidmi, kteří tu žili. Program pracuje s divadelními prvky a umožňuje dětem přímo vstoupit do příběhu.

V programu *Putování s mamutem Tondou a sobem Pepou* sestavují žáci prvního stupně základní školy postupně příběh o pravěkých pálavských kopcích. Se svými zvířecími průvodci plní děti v týmech jednotlivé úkoly, a seznamují se tak s faunou a flórou poslední doby ledové a dozvědí se, jak v krajině této doby před 30 000 lety člověk žil.

Tajemství mamutí skládky je program určený žákům druhého stupně základní školy a nižšího gymnázia a je postaven na týmové práci, při níž děti získávají informace o pravěkých zvířatech, která obývala Pavlovské vrchy v období gravettienu. Skládka kostí, jež je součástí expozice archeoparku, pomůže zároveň dětem udělat si představu o postupech a metodách práce archeologů.

Program *Na úpatí Pavlovských vrchů* je věnován osadám lovců mamutů a životu lidí v něm. Žáci druhého stupně základních škol a nižšího gymnázia se v něm dozvědí, jak osady vypadaly a jak fungovaly, a sami si maketu osady sestaví. O tom, jak bude vypadat, rozhodne jejich úspěšnost v plnění úkolů v expozici, odměňovaná jednotlivými prvky makety.

V programu *Věstonická venuše*, sestaveném pro žáky druhého stupně základních škol a nižšího gymnázia, se děti seznamují s nejznámějším fenoménem gravettienské kultury – s venušemi. Sledují historii nálezů plastiky Věstonické venuše, porovnávají ji s dalšími venušemi nalezenými v Evropě a získávají představu jejího významu pro světovou archeologii. V druhé části programu si mohou vymodelovat z keramické hlíny svou vlastní venuši.

Program *Paleolitické umění* je určen především středoškolským studentům s hlubším zájmem o historii a umění a jeho účastníci se v něm seznámí s gravettienským a obecně paleolitickým uměním. Lekce přiblíží nejen způsoby výroby ozdob a šperků či zdobení obydlí a oděvu, ale také symboliku a význam této samozřejmě součásti života tehdejších lidí. V rámci programu si studenti vyzkoušejí i jednu z tehdejších uměleckých technik – techniku rytí.

V úspěšných programech nočních prohlídek zámku vystupovali odborní pracovníci muzea, členové jejich rodin i přátelé (foto Milan Karásek)

● Živá synagoga

Uzavření synagogy znemožnilo v roce 2020 pořádání téměř všech akcí plánovaných v rámci muzejního programového bloku Živá synagoga. Po zahájení návštěvnické sezony v květnu 2020 byla několik dní k vidění putovní výstava *Alfred Kantor: Terezín – Osvětim – Schwarzeheide / Holokaust v deníku umělce*, zapůjčená v předchozím roce z Památníku Terezín. Následující fotografická výstava *Ornitolog v Izraeli*, jejímž autorem byl zoolog mikulovského muzea Petr Macháček, byla sice nainstalována, avšak veřejnosti se již nepředstavila. Částečnou náhradou za nepřístupnou expozici v synagoze se stala virtuální výstava *Obrázky z mikulovského ghetta*, která přiblížila historii mikulovského židovského města, a na platformě Artsteps ji zhlédlo několik desítek návštěvníků. Virtuálně proběhlo v roce 2020 při příležitosti svátku Jom ha-šoa také čtení jmen obětí holocaustu, kterého se mikulovské muzeum již tradičně zúčastnilo.

● Programy v Archeoparku Pavlov

Přes omezení způsobená covidovou pandemií doprovázelo pátou návštěvnickou sezonu archeoparku několik akcí, které cíleně přivedly návštěvníky jak z regionu, tak z celé republiky. Programy připravované odbornými pracovníky jsou zaměřeny jednak na děti, jednak na ty, kteří se chtějí dozvědět o období lovců mamutů a zdejší lokalitě víc, než nabízí expozice. Dětem jsou určeny naučné hry, lidem s hlubším zájmem o archeologii přednášky a tematické workshopy. A pro všechny pak i zážitkové akce v působivém prostředí archeoparku ve výjimečné přírodě Pálavy.

Na masopust do archeoparku

15. února 2020

V roce 2020 již podruhé využili pracovníci archeoparku fašanku konaného v místní obci Pavlov k otevření expozice a připojili i dvě komentované prohlídky. Občané Pavlova tuto aktivitu přivítali a svou fašankovou obchůzku v tradičních kostýmech zakončili právě v archeoparku.

K události se připojil i Jihomoravský kraj, který prostory expozice využil k prezentaci projektu *Neobyčejných 20 let Jihomoravského kraje*. Připomněl zde 20. výročí existence kraje a zaměřil se především na prezentaci kultury a kulturního dění na jižní Moravě.

Celkem se akce zúčastnilo 234 návštěvníků.

Archeopark po setmění

1. srpna 2020

Již třetím rokem proběhly v archeoparku v rámci jednoho večera noční prohlídky, o něž je mezi návštěvníky čím dál větší zájem. Akci bylo možno navštívit pouze na základě rezervace, počet přítomných lidí byl omezený. Ve třech komentovaných prohlídkách, které proběhly ve spolupráci s brněnským Archeologickým ústavem, se účastníci dozvěděli nejen o dávné době lovců mamutů, ale také o době nedávné – o výstavbě vlastního areálu a jeho fungování.

Noční prohlídky navštívilo 98 zájemců.

Promítání filmu Ztracený břeh

27. srpna 2020

V reakci na nově vzniklý dokumentární snímek České televize *Ztracený břeh*, který mapoval osudy obyvatel břehů Novomlýnských nádrží, se pracovnice archeoparku rozhodly zapůjčit si tento film a promítnout jej v prostorách zdejší expozice – tedy na jednom z břehů nádrží – pro místní obyvatele.

Film sleduje život skupiny rybářů a rekreantů, kteří v rámci komunitního snažení a přátelské spolupráce zvelebili některé břehy nádrží vodního díla, ať pro účely odpočinku, nebo poklidného rybolovu. Kvůli byrokratickým machinacím jsou však nuceni své letní domovy zlikvidovat a místo plné nostalgie a vzpomínek opustit.

Promítání navštívilo 42 diváků.

Workshop pravěkých technologií I – Pravěký lov

29. srpna 2020

Již čtvrtou sezonu se v archeoparku konaly workshopy orientované na materiály a techniky jejich zpracování, které využívali pravěcí lidé, a současně běžnému životu těchto lidí, v němž se museli postarat o své bezpečí a výživu. První workshop se věnoval tématu pravěký lov a vedli jej zkušení lektoři: experimentální archeolog Petr Zítka (*Jak na pa-zourek*), kameník Jaroslav Fieger a také Jan Pulpán (*Jak obléci pračlověka*), odborník zaměřený ve svých výukových programech na „každodennost“ pravěkých lidí. Účastníci workshopu si spolu s lektory prošli celý proces, a to od výroby zbraně přes šamanský lovecký rituál až po vlastní techniky lovu. S Petrem Zítkou si zájemci mohli vyzkoušet způsoby štípání kamene a seznámit se s jednotlivými druhy kamenné suroviny užívané v období lovců mamutů. Jaroslav Fieger se zaměřil na techniky broušení hrotů a čepelí a na následnou kompletaci zbraní. S Janem Pulpánem si návštěvníci vyzkoušeli šamanský rituál a techniku hodu oštěpem.

V expozici byla pro děti připravena hra *Hurá na lov!*, která provedla malé návštěvníky celým muzeem – veršovanými hádankami, obrázky loveckých zbraní a zvířat lovených lidmi v době ledové.

Workshop absolvovalo celkem 668 návštěvníků.

Workshop pravěkých technologií II – Divoké jídlo

29. srpna 2020

Druhý workshop v archeoparku se zaměřil na stravu v době ledové a věnoval se potravě, kterou mohli lidé v čase lovců mamutů získávat, a způsobům, jak ji mohli upravovat. Lekce tak navázala na program loňského workshopu, v němž se díky velkému zájmu ze strany návštěvníků celé téma zdaleka nestihlo vyčerpat.

Workshop vedl Jan Pulpán se svou společností *Jak obléci pračlověka* a představil zde techniky rozdělávání ohně, pečení masa a kostí, úpravu ryb pečením ve skořápce z jílů, vaření vajec ve varných jamkách, učil návštěvníky sbírat byliny na přilehlé louce u archeoparku a vysvětloval možnosti jejich užití.

Součástí workshopu byla opět hra pro děti *Hurá na lov!*, situovaná do expozice archeoparku.

Workshop absolvovalo celkem 455 návštěvníků.

Den architektury v archeoparku

2. října 2020

V roce 2020 se archeopark potřetí zapojil do celorepublikového festivalu *Den architektury*, během něhož se nabízí volný vstup do různých architektonicky zajímavých a významných objektů a také jedinečná možnost navštívit desítky běžně nepřístupných památek v Čechách, na Moravě a na Slovensku. Festival spolu s dalšími akcemi pořádá spolek Kruh, který se od roku 2001 věnuje propagaci architektury, veřejnosti představuje kvalitní současnou architekturu a otevírá smysluplnou diskusi mezi architekty a obyvateli měst a obcí.

Provoz archeoparku byl celý den pro návštěvníky zdarma a nabídl také dva termíny komentovaných prohlídek s autorem projektu budovy Ing. arch. Radko Květem a s kurátorkou muzea. Každá z prohlídek trvala přibližně dvě hodiny a kombinovala vyprávění o architektuře a archeologii.

Celkem akci navštívilo 140 návštěvníků.

Přednáška Cesty do polárních oblastí

3. října 2020

Téma plánovaného cyklu tří přednášek – mezioborová spolupráce v archeologii – se odvíjelo od celosezonní doprovodné výstavy v archeoparku *Etnoarcheologie – Pastevci sobů ze severozápadní Sibíře*. Z přednáškového cyklu *Cesty do polárních oblastí* se však

Workshop v archeoparku s tématem pravěký lov a lektori Jan Pulpán přibližující každodenní život pravěkých lidí, Jaroslav Fieger vysvětlující techniku broušení čepelí a hrotů a Petr Zítka předvádějící způsoby štípání kamene pro výrobu zbraní a nástrojů (foto Zuzana Havlická)

uskutečnila pouze přednáška Mgr. Martina Ryšavého na téma Oloncho – jakutský národní epos. Přednášky se účastnil maximální povolený počet posluchačů, tedy deset. Ostatní přednášky musely být kvůli epidemiologickým opatřením přesunuty do on-line prezentace na sociálních sítích.

● Noční prohlídky zámku

1. července, 22. července, 12. srpna 2020

Po roční odmlce se na zámek vrátily prázdninové noční kostýmované prohlídky. Ve dvou červencových a jedné srpnové středě se od 20. hodiny každou půlhodinu otevřelo muzeum návštěvníkům, které zámeckými sály provázely postavy z mikulovských dějin. V deseti hraných scénách je seznámily se svými životními příběhy, s historií dietrichsteinského sídla i místními pověstmi. Účinkujícími byli zaměstnanci muzea, jejich přátelé a kamarádi i rodinní příslušníci. Doprovodný program na horním nádvoří a východní terase vždy přispěl k příjemné atmosféře letní noci, kterou si užívali jak turisté, tak Mikulovští. Každý z večerů měl devět prohlídek, jež byly pokaždé plně obsazeny – celkem tak nočním zámekem v létě prošlo na 700 návštěvníků.

● Komentované prohlídky zahrad

(náhradní program za *Víkend otevřených zahrad*)

18. července, 22. srpna 2020

Kvůli vládním opatřením v souvislosti s pandemií covidu-19 bylo problematické uspořádat tradiční *Víkend otevřených zahrad*, proto muzeum zorganizovalo v rámci dvou prázdninových sobot šest komentovaných prohlídek zámeckého parku. Exkurze, vedená botanikem muzea, přiblížila návštěvníkům architektonický koncept renesanční a barokní zahrady a zaměřila se také na osvětu v ochraně přírody a krajiny i osvětu v ochraně jedinečných památek, jakou je i mikulovský zámecký areál. Snahou těchto komentovaných prohlídek je přiblížit především obyvatelům Mikulova jeho unikátnost, aby si sami k místu vytvořili vztah, jenž je nejlepší prevencí proti jeho devastaci.

Zahradou v průběhu těchto prohlídek, které byly zdarma, prošlo cca 50 návštěvníků.

● Moravský Parnas – divadelní Mikulov

31. července – 1. srpna 2020

V rámci tradičního mikulovského divadelního festivalu se 1. srpna 2020 konalo v zámecké Sale terreně Letní teatrologické sympozium, jehož pořadateli byly Kabinet pro studium

českého divadla, Institut umění – Divadelní ústav a Regionální muzeum v Mikulově. Účastnilo se jej 30 teatrologů a milovníků divadla.

Odpoledne se na horním nádvoří konalo představení divadla Geisslers Hofcomoeianten s názvem *Jedem s medem*. „Potulní komedianti a divadlo s velkými dřevěnými marionetami na voze“ předvedli třídílnou pouliční inscenaci na motivy kukských soch Ctnosti a Neřesti (a dalších) Matyáše Bernarda Brauna. Divadlo zhlédlo 50 diváků. Večer tentýž divadelní soubor v předpremiéře představil novou inscenaci s názvem *Zelenavý ptáček*, „odpadkově-úpadkovou taškařici“ s motivem: Žijeme v přepychu a nemáme dost. Kam vedou naše touhy...? Zhlédlo ji 90 diváků.

● Kardinálské léto

Program *Kardinálského léta* byl situován do zámecké zahrady a jeho akce probíhaly v sobotních odpoledních. Součástí letního programu byly komentované prohlídky zahrady vedené muzejním botanikem a několik kulturních akcí realizovaných (případně rušených) s ohledem na počasí. Uskutečnily se dva koncerty (kapela Lety mimo; písničkářka Petra Göbelová) a dvě divadelní představení pro děti (Ilegumova divadelní společnost; studio Underground). Koncerty navštívilo celkem 170 osob, divadelní představení zhruba 200 osob. Muzejní programy doplnily také akce pořádané jinými organizátory, na jejichž projektech se muzeum podílelo – například Mikulovské rozvojové, s. r. o., která ve městě i v prostoru zámecké zahrady pořádala festival pouličního umění *La Strada* nebo autorská čtení a koncerty jako doplňkové programy k výtvarnému sympoziu Dílna '20.

Kulturně-výchovná činnost – zaměřená na region

● Přednášky a odborné služby pro veřejnost i organizace

- Botanická exkurze do okolí Mikulova s botanikem muzea – organizovaná pro Atelier zahradní a krajinářské architektury Sendler (10 osob)

Děti si workshopy v archeoparku oblíbily. Kromě ukázek technik, jež využívali pravěcí lidé při zpracování nejružnějších materiálů, pro ně byla připravena v expozici také hra Hurá na lov! (foto Zuzana Havlická)

Workshop v archeoparku s názvem *Divoké jídlo*. Lektori zde představili návštěvníkům například techniky rozdělávání ohně, pečení masa ve skořápce z jílů či vaření vajec ve varných jamkách. Jejich recepty se neobešly bez bylin nasbíraných na přilehlé louce. (foto Zuzana Havlická)

- Terénní doprovod exkurze po skalách a lesích Děvína s botanikem muzea – pro dva badatele z Botanického ústavu Akademie věd České republiky
- Odborná přednáška *František kardinál Dietrichstein, moravský biskup a politik* – v rámci cyklu Kardinálský rok, přednášel Mgr. Tomáš Parma, Ph.D. (26 osob)
- Odborná přednáška *Ve znamení dvou nožů* – v rámci cyklu Kardinálský rok, přednášela Mgr. Kristýna Jandová (22 osob)
- Přednáška *Oloncho – jakutský národní epos* – z plánovaného přednáškového cyklu *Cesty do polárních oblastí* (Archeopark Pavlov), přednášel Mgr. Martin Ryšavý

● Služby badatelům

- *Botanickou podsbírkou* navštívil jeden badatel zájímající se o rod *Hieracium* (celkem 150 sbírkových předmětů; navázal tak na práci badatele z roku 2019, čímž jsou nyní veškeré herbářové položky rodu *Hieracium* kompletně zrevidovány).
- Byly poskytnuty fotografie herbářových položek a přepisy lokalit rodů *Ophioglossum*, *Bromus*, *Carex* a *Cleistogenes* třem badatelům:
 - ~ rod *Ophioglossum* – pro badatele z Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach
 - ~ rod *Bromus* – pro botanika Jihomoravského muzea ve Znojmě
 - ~ rody *Carex* a *Cleistogenes* – pro badatele z Masarykovy univerzity v Brně
- V rámci poskytování odborného poradenství pro veřejnost řešil botanik muzea témata: letničkové směsi, potlačení invazních rostlin, rozvoj zájmů dítěte v botanice, botanické zajímavosti regionu (pro Mikulovský zpravodaj).
- Prezenční studium archeologických sbírek provedlo pět badatelů: Zdeněk Omelka – studium archeologického materiálu z archeologických lokalit v okolí Valtic Mgr. Petra Goláňová, Ph.D. – studium laténských lokalit na Břeclavsku Mgr. Miloš Hlava, Ph.D. – studium laténských lokalit na Břeclavsku Dr. Solène Denis – studium neolitické štípané industrie Bc. Martina Diblíková – studium antropologického materiálu

- *Historickou podsbíрку* navštívili dva badatelé – jeden žádal plastiku Krista v hrobě, druhý se zajímal o soubor lidového nábytku.
- V rámci podsbírk *Fotografie, pohlednice, videozáznamy* spočívaly služby badatelům především v rešerších a skenování fotografií pro užití v publikacích, pro odborné studie a přednášky; jednalo se celkem o pět akcí/výpůjček. Pro novou expozici v Městském muzeu Klobouky u Brna byla vyhledána a zapůjčena kopie filmu *Zanikající řemeslo*. Dva badatelé navštívili podsbíрку osobně a bylo jim ke studiu poskytnuto celkem 44 sbírkových předmětů.

● Spolupráce s regionálními organizacemi a institucemi

Spolupráce muzea s Muzejním spolkem v Mikulově

Dlouholetá spolupráce Regionálního muzea s Muzejním spolkem v Mikulově pokračovala v roce 2020 přípravami vzdělávacích aktivit pro veřejnost, které se však nemohly s ohledem na pandemii covidu-19 uskutečnit.

V roce 2020 muzejní spolek zajistil opravu křížku stojícího pod Svatým kopečkem za vinnými sklepy za ulicí Zlámalovou. Objekt, pocházející z 19. století, tvoří vlastní železný kříž vsazený do žulového podstavce. Kříž byl zlomený a zborcený podstavec přehrnutý zeminou, celý prostor v průběhu let obsadily křoviny a akáty. Kamenická dílna pana Fajmona z Mikulova realizovala kamenické práce, terénní úpravy provedl místní vinař pan Havran a Okrašlovací spolek Mikulov zajistil úpravu okolní plochy, kterou osel travnatou směsí, a vysadil zde dvě vzrostlé lípy. Další drobné terénní práce provedli členové muzejního spolku. Zásadní finanční podporu poskytlo formou dotace město Mikulov, v jehož majetku je kříž vedený.

Spolupráce muzea s městem Mikulovem

Muzeum se podílí na přípravě různých textových i obrazových podkladů k propagačním a informačním materiálům realizovaným městem, případně dle potřeby poskytuje odbornou konzultaci při zpracování takovýchto tiskovin, informačních tabulí apod.

Muzeum úzce spolupracuje s městem na realizaci jednotlivých ročníků Mikulovských výtvarných symposií „Dílna“ a pečuje o rozsáhlou výtvarnou sbírku vznikající v průběhu těchto symposií.

Ve spolupráci se Zastupitelstvem města Mikulova se v roce 2020 podařilo muzeu prosadit pojmenování nově vzniklých ulic (v lokalitě Pod Novou) po významných osobnostech města – prvním poválečném řediteli muzea Karlu Jüttnerovi a řediteli Lidové školy umění a organizátorovi mikulovského kulturního života Josefu Košuličovi.

Spolupráce s Městským muzeem a galerií v Břeclavi

Etnograf Regionálního muzea v Mikulově je členem komise pro sbírkotvornou činnost Městského muzea a galerie v Břeclavi.

Spolupráce s Archeologickým ústavem AV ČR, Brno, v. v. i. (pracoviště Dolní Věstonice)

Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i., se podílel na odborné náplni expozice Archeoparku Pavlov a vazba mezi oběma organizacemi je trvale udržována. Pracovníci Archeologického ústavu se pravidelně zapojují do akcí pořádaných archeoparkem v roli odborných průvodců nebo doplňují programy archeoparku tematickými přednáškami reflektujícími aktuální vědecké trendy v oboru – v roce 2020 zajistili komentované prohlídky v rámci programu *Archeopark po setmění*. Výsledkem vzájemné spolupráce bývají také zajímavé výstavy vytvářené ke konkrétním tématům zpracovaným v expozici archeoparku – například prezentace unikátních originálních artefaktů.

V roce 2020 se Archeologický ústav podílel na projektu *Interaktivní rozšíření expozice archeoparku*, nabízející návštěvníkovi aktivní zapojení do prohlídky expozice. Spolu s Archeologickým ústavem se archeopark účastnil Festivalu vědy v Brně. Na společném

veletržním stánku pod názvem prezentace *Lovci na sídlišti* obě instituce představily nejstarší dějiny moderního člověka. Archeopark se také zapojil do programu *Archeoléto*, pořádaného Archeologickými ústavy AV ČR pražským i brněnským, které organizovanými terénními procházkami představovaly veřejnosti nejzajímavější archeologické lokality po celé České republice. Zdejší procházka kopírovala trasu archeostezky Dolní Věstonice – Pavlov a končila prohlídkou expozice archeoparku.

Spolupráce s CHKO Pálava (Agentura ochrany přírody a krajiny)

Správa CHKO Pálava umožňuje botanickému oddělení muzea přístup do náleзовé databáze NDOP (Nálezová data ochrany přírody) a s jeho pracovníkem konzultuje záležitosti týkající se managementu a ochrany spravovaných botanických lokalit a koordinuje sběr divokých rostlin. Správa CHKO Pálava spolupracuje s muzeem při edukačních akcích týkajících se přírody a její ochrany a podílí se rovněž na přípravě projektu Domu přírody Pálavy v Dolních Věstonicích.

Spolupráce s Domem dětí a mládeže Mikulov

Muzeum poskytuje Domu dětí a mládeže odbornou vzdělávací bázi. Letnímu příměstskému táboru nabízí prostory k realizaci botanického programu a celoročně spolupracuje s přírodovědným kroužkem při Domu dětí a mládeže.

Spolupráce se Spolkem přátel židovské kultury v Mikulově

Spolupráce se Spolkem přátel židovské kultury spočívá zejména v přípravě programu *Dnů židovské kultury* a v aktivní účasti na této akci. V souvislosti s vládními opatřeními proti pandemii covidu-19 se však v roce 2020 *Dny židovské kultury* nekonaly. Muzeum se podílelo na přípravě brožury věnované mikulovským židovským vojákům padlým v první světové válce, jimž byl na zdejším židovském hřbitově ve dvacátých letech 20. století vybudován památník.

Spolupráce s TIC Mikulov

Dlouhodobě funguje účelná spolupráce muzea a TIC při realizaci programů sítěžných kulturních mikulovských akcí. V důsledku vládních opatření souvisejících s pandemií covidu-19 však byla většina akcí v roce 2020 zrušena nebo omezena do takových podmínek, že se konala bez účasti muzea.

● Spolupráce s mimoregionálními organizacemi a institucemi

S ohledem na výjimečný rok, v němž byla organizace kulturních akcí zcela podřízena omezením v souvislosti s pandemií covidu-19, byla také spolupráce s organizacemi s vazbou na kulturu do značné míry omezena, ve své základní obsahové podstatě však zůstala zachována.

- Spolupráce s Centrálou cestovního ruchu Jižní Morava – volné prohlídky zámku v rámci pořádaných fam tripů (novináři a VIP)
- Spolupráce s agenturou CzechTourism – v rámci propagace města Mikulova v zahraničí
- Zapojení do projektů Rodinné pasy, Senior pasy, Brnopasy
- Obchodní spolupráce s firmou EFIN, spol. s r. o. – Sphere card
- Spolupráce s Federací židovských obcí na udržitelnosti projektu *Deset hvězd – revitalizace židovských památek v České republice*, z jehož finančních prostředků byla opravena a s nímž je nadále spojena Horní synagoga
- Spolupráce s příhraničními muzei na části projektu I-CULT týkající se turistického ruchu na česko-rakouské hranici, řešerše atraktivních míst za Břeclavsko a Hodonínsko (Internationale Kultur-plattform: integrovaná spolupráce kulturních organizací a institucí čtyř krajů česko-rakouského příhraničí prostřednictvím odborných badatelských skupin a sítě vzájemně propojených odborných pracovišť muzeí a galerií)

všech partnerů, které řeší konkrétní společná témata a zpracovávají je do společných výstupů)

- Spolupráce s Národním zemědělským muzeem v Praze na budování Sítě zemědělských muzeí (zařazení vinařských expozic Regionálního muzea v Mikulově)

• Koncerty a jiné kulturní akce

Koncerty, při nichž bylo muzeum pořadatelem či spolupořadatelem:

15.–21. 8. 2020	tři koncerty v rámci XXI. ročníku klavírních kurzů Audaces fortuna iuvat (ZUŠ Mikulov)
21. 8. 2020	koncert věnovaný 450. výročí narození kardinála Františka Dietrichsteina (Regionální muzeum v Mikulově)
10. 10. 2020	koncert v rámci 5. ročníku Lednicko-valtického hudebního festivalu (LVHF, z. s.)
29. 11. 2020	koncert Concentus Moraviae (Mezinárodní centrum slovanské hudby Brno)

Další kulturní akce, při nichž bylo muzeum pořadatelem či spolupořadatelem:

25. 1. 2020	Reprezentační ples města (Mikulovská rozvojová, s. r. o.)
9. 2. 2020	Maškarní karneval (DDM Mikulov, p. o.)
7. 3. 2020	Reprezentační ples GSS Mikulov (SRPDŠ při Gymnáziu a SOŠ Mikulov)
11. 7. – 8. 8. 2020	MVS „Dílna“ – zahájení a vernisáž XXVI. ročníku sympozia (město Mikulov)
1. 8. 2020	8. ročník festivalu barokního divadla Moravský Parnas Johanna Georga Gettnera (Spolek pro Konvent)

Kulturně-výchovná činnost – s nadregionálním dosahem

• Kulturní akce, při nichž bylo muzeum pořadatelem či spolupořadatelem:

Mikulovské výtvarné symposium – Dílna '20

Hlavní pořadatel město Mikulov

11. července – 8. srpna 2020

Sbírka Mikulovského výtvarného sympozia, jejímž vlastníkem je město Mikulov, svým rozsahem a délkou časového období, v němž je vytvářena, uceleně prezentuje umělecké směry a typy výtvarné produkce v České republice v posledních více než pětadvaceti letech. Sbírka je uložena v Regionálním muzeu v Mikulově v prostorách s depozitárním režimem.

Klavírní kurzy Audaces fortuna iuvat

Hlavní pořadatel Základní umělecká škola Mikulov pod záštitou města Mikulova a Filharmonie Brno

15.–21. srpna 2020

XXI. ročník kurzů, tradičně s vynikajícím pedagogickým obsazením, nabídl frekventantům kromě odborného vedení též tematické přednášky a semináře a představil profesionální umělce i účastníky kurzů v rámci třech koncertů.

Koncert v rámci Lednicko-valtického hudebního festivalu

Hlavní pořadatel LVHF, z. s.

10. října 2020

Čtvrtý koncert 5. ročníku Lednicko-valtického hudebního festivalu, pořádaný ve velkém sále mikulovského zámku, propojil dva výjimečné soubory rozdílných hudebních světů – Janáčkův komorní orchestr a Ensemble FLAIR, jehož nástrojové obsazení vychází z moravské lidové tradice. Sólistou koncertu byl Václav Hudeček.

Koncert hudebního festivalu Concentus Moraviae 2020 (natáčení a vysílání on-line)*Hlavní pořadatel Mezinárodní centrum slovanské hudby Brno**29. listopadu 2020*

Vzhledem k pandemii covidu-19 a omezeními s ní spojenými nastala situace, kdy zahraniční umělci nemohli přicestovat k nám a naši vycestovat ven. Proto se organizátoři XXV. ročníku Mezinárodního hudebního festivalu 13 měst Concentus Moraviae rozhodli hotovou dramaturgii s řadou zahraničních hostů přesunout na následující rok, festival 2020 posunout na podzim a přizvat do něj elitu domácí scény staré hudby. Podařilo se tak sestavit program s exkluzivními sólisty, komorními ansámblly a orchestry „made in Czech Republic“. Jubilejní ročník festivalu tak dostal nové téma – Domov můj. V mikulovském zámeckém

Den architektury v Archeoparku Pavlov nabízí návštěvníkům komentované prohlídky s autorem projektu budovy Ing. arch. Radko Květem. (foto Alena Štefková)

sále vystoupili Hana Blažíková (soprán, harfa), Jana Semerádová (flétny), Mélusine de Pas (viola da gamba), Jiřina Dvořáková Marešová (varhanní pozitiv) a Jan Krejča (loutna). Přednesli skladby Pavla Jurkoviče, Nicola Matteise, Giovanniho Girolama Kapsbergera, Jacquese Morela a Adama Michny z Otradovic.

NÁVŠTĚVNOST

Návštěvníci expozic a výstav

Expozice na zámku v Mikulově	41 995 osob
Archeopark Pavlov	58 802 osob
Synagoga	186 osob
Celkem	100 983 osob

Návštěvníci doprovodných programů k výstavám a expozicím, návštěvníci kulturně-výchovných akcí a účastníci sympozií, konferencí a seminářů a dalších akcí – cca 20 000 osob

Návštěvníci akcí pořádaných pro jiné instituce:

Společenské akce, plesy, koncerty	16 akcí	1 840 osob
Jednání krajských, politických a státních institucí	2 akce	45 osob
Vinařské akce pro veřejnost včetně Pálavského vinobraní	3 akce	680 osob
Programy pro děti	1 akce	300 osob
Firemní, spolkové a soukromé akce, konference	20 akcí	3 125 osob
Celkem	42 akcí	5 990 osob

Celková návštěvnost muzejních expozic a výstav v rámci turistických prohlídek v roce 2020 dosáhla počtu 100 983 osob (srov. s rokem 2019 = 178 346 osob) – nejméně od roku 2016. Vláštní omezení vyhlášená v důsledku pandemie covidu-19, spojená s uzavřením kulturních zařízení na jaře i na podzim – zřejmý důvod nízké návštěvnosti – znamenala také zrušení řady plánovaných programů, přednášek a dalších akcí, tedy opět příčina, která negativně toto číslo ovlivnila. Rozhodně se nejednalo o nižší zájem o muzeum ze strany turistů, jak ukázaly například noční prohlídky organizované v letních měsících, které byly beznadějně obsazené.

Kromě návštěvníků, již prošli expozicemi a výstavami, pobývalo v prostorách Regionálního muzea v Mikulově dalších cca 26 000 osob při společenských akcích, vernisážích výstav a koncertech, konferencích, firemních a jiných akcích. I počet těchto akcí byl velmi výrazně omezen epidemiologickou situací, stejně jako počet jejich účastníků. V roce 2020 tedy navštívilo muzeum celkem cca 126 700 osob (srov. s rokem 2019 = 237 000 osob).

VĚDECKOVÝZKUMNÁ ČINNOST

Publikační činnost

• Monografie

Universum (pracovní název) – projekt na období 2020–2021

V rámci projektu I-CULT (Mezinárodní kulturní platforma *I-CULT* ATCZ59, program přeshraniční spolupráce *INTERREG* V-A Rakousko – Česká Republika) zpracovává Regionální muzeum v Mikulově publikaci dokumentující a přibližující kulturní dědictví prezentované v pamětových institucích Jihomoravského kraje. V roce 2020 byla zpracována koncepce díla a oslovení autoři odevzdali textové podklady pro jednotlivé kapitoly. Dle jejich

návrhu probíhalo v průběhu roku logisticky náročné fotografování, byl zpracován a schválen grafický návrh publikace a do konce roku 2020 začal grafický tým ve spolupráci se zodpovědnou redaktorkou pracovat na jednotlivých kapitolách.

● Sborníky

RegioM 2019

RegioM. Sborník Regionálního muzea v Mikulově, roč. 28 (2019)

● Články

Ve sborníku RegioM:

KNOTEK, Adam – KNOTKOVÁ, Kateřina: Květnatá louka v Archeoparku Pavlov – od založení po budoucnost, RegioM. Sborník Regionálního muzea v Mikulově, roč. 28 (2019), s. 32–49.

KŘIVÁNKOVÁ, Jana: Sekundární užití signovaného trámu v obci Strachotín s vročením 1859, RegioM. Sborník Regionálního muzea v Mikulově, roč. 28 (2019), s. 122–129.

MACHÁČEK, Petr: Ptáci na Lednických rybnících po padesáti letech, RegioM. Sborník Regionálního muzea v Mikulově, roč. 28 (2019), s. 50–62.

ŠUBA, Josef: Památník mikulovským židovským vojákům padlým v první světové válce, RegioM. Sborník Regionálního muzea v Mikulově, roč. 28 (2019), s. 94–109.

VRBKOVÁ, Stanislava: Rok 2019 v Regionálním muzeu v Mikulově, RegioM. Sborník Regionálního muzea v Mikulově, roč. 28 (2019), s. 132–198.

V materiálech jiných organizací:

KALČÍK, Libor – PIAČKOVÁ, Kristína – TRAMPOTA, František: Lednice (k.ú. Lednice na Moravě, okr. Břeclav), Přehled výzkumů, roč. 61 (2020), č. 1, s. 174–175.

KNOTEK, Adam: Liší vrch u Sedlece – přehlížená perla s botanickými skvosty, Malovaný kraj. Národopisný a vlastivědný časopis Slovácka, roč. 56 (2020), č. 2, s. 25.

KNOTEK, Adam – KONEČNÁ, Veronika – WOS, Guillaume – POŽÁROVÁ, Doubravka – ŠRÁMKOVÁ, Gabriela – BOHUTÍNSKÁ, Magdalena – ZEISEK, Vojtěch – MARHOLD, Karol – KOLÁŘ, Filip: Parallel Alpine Differentiation in *Arabidopsis arenosa*, Frontiers in Plant Science, roč. 11 (2020), s. 1–12.

KUBÍN, Petr: Archeopark Pavlov – Prezentace národní kulturní památky, in: Krásný starý nový svět / Archeologie v muzeích na cestě k budoucnosti. Sborník příspěvků z 26. setkání českých, saských, bavorských a hornorakouských muzejních pracovníků, Praha 2020, s. 26–28.

KUBÍN, Petr: Osobnost Dr. Karla Jüttnera, Zpravodaj města Mikulov, roč. 21 (2020), č. 12, s. 4.

KUBÍN, Petr – ŠIMÁNKOVÁ, Marcela: Mikulov a současné výtvarné umění a design, Věstník Asociace muzeí a galerií, roč. 2020, č. 1, s. 7–8.

LISÁ, Lenka – TRAMPOTA, František 2020: Mikromorfologie v archeologickém kontextu jako nástroj pro interpretace vzniku výplní pravěkých objektů. Případová studie z Tvrdonic, okr. Břeclav, Přehled výzkumů, roč. 61 (2020), č. 1, s. 87–95.

PIAČKOVÁ, Kristína – TRAMPOTA, František: Podivín (okr. Břeclav), Přehled výzkumů, roč. 61 (2020), č. 1, s. 162.

PIAČKOVÁ, Kristína – TRAMPOTA, František: Dolní Věstonice (okr. Břeclav), Přehled výzkumů, roč. 61 (2020), č. 1, s. 171.

PIAČKOVÁ, Kristína – TRAMPOTA, František: Drnholec (okr. Břeclav), Přehled výzkumů, roč. 61 (2020), č. 1, s. 172 a 207.

PIAČKOVÁ, Kristína – TRAMPOTA, František: Lednice (k.ú. Lednice na Moravě, okr. Břeclav), Přehled výzkumů, roč. 61 (2020), č. 1, s. 175.

ŠABATOVÁ, Klára – PARMA, David – TRAMPOTA, František – JAROŠOVÁ, Ivana – KAŇÁKOVÁ, Ludmila – PŘICHYSTAL, Antonín – VARGOVÁ, Lenka – VYMAZALOVÁ, Kateřina:

- Hrob s kamennou konstrukcí ze střední doby bronzové z Mikulova, *Archeologické rozhledy*, roč. 72 (2020), č. 2, s. 194–237.
- ŠUBA, Josef: Židovský Uherský Ostroh, Malovaný kraj. *Národopisný a vlastivědný časopis Slovácka*, roč. 56 (2020), č. 1, s. 4–5.
- ŠUBA, Josef: Židovské Uherské Hradiště, Malovaný kraj. *Národopisný a vlastivědný časopis Slovácka*, roč. 56 (2020), č. 2, s. 4–5.
- ŠUBA, Josef: Židovský Uherský Brod, Malovaný kraj. *Národopisný a vlastivědný časopis Slovácka*, roč. 56 (2020), č. 3, s. 4–5.
- ŠUBA, Josef: Mikulovský rodák Adolf Schärf, Malovaný kraj. *Národopisný a vlastivědný časopis Slovácka*, roč. 56 (2020), č. 5, s. 6.
- TRAMPOTA, František – KVĚTINA, Petr: How do they fit together? A case study of Neolithic pottery typology and radiocarbon chronology, *Archeologické rozhledy*, roč. 72 (2020), č. 2, s. 163–193.

V minulosti publikované, v závěrečné zprávě dosud neuvedené starší články:

- KUBÍN, Petr – MILITKÝ, Jiří: Starší nález římské mince v areálu římské vojenské stanice v Mušově (okr. Břeclav), *Numismatický sborník*, roč. 21 (2006), s. 204–205.
- KUBÍN, Petr – MILITKÝ, Jiří: Nález římských mincí z Vlasatic (okr. Břeclav), *Numismatický sborník*, roč. 22 (2007), s. 178–180.
- KUBÍN, Petr: Pravěké a raně středověké osídlení katastru Velkých Němčic, in: *Velké Němčice. Městečko, které se nestalo městem* (ed. Karel Mlateček – Miroslav Svoboda), Velké Němčice 2009, s. 35–49.
- KUBÍN, Petr: Poznámka k tzv. protochristianizaci našeho území. K nálezu lampy u Rakvic (okr. Břeclav), in: *Na hranicích impéria = Extra fines imperii*. Jaroslavu Tejralovi k 80. narozeninám, Brno 2017, s. 231–233.
- KUBÍN, Petr: Archeopark Pavlov, *Věstník Asociace muzeí a galerií*, roč. 2017, č. 4, s. 5–6.
- KUBÍN, Petr: Vzpomínka na Dobromilu Brichtovou, *Věstník Asociace muzeí a galerií*, roč. 2018, č. 2, s. 28.
- KUBÍN, Petr: Ze zasedání Jihomoravské krajské sekce, *Věstník Asociace muzeí a galerií*, roč. 2018, č. 5, s. 26.
- KUBÍN, Petr: Připomínka osobnosti Dr. Karla Jüttnera, *Pravěk. Nová řada*, roč. 27 (2019), s. 131–140.
- V roce 2019 bylo poskytnuto badateli z herbáře Reionálního muzea celkem devět herbářových dokladů, které byly následně vy publikovány v článku:
- DUDÁŠ, Matej – ELIÁŠ, Pavol Jun. – PETROVIČOVÁ, Simona: Distribution of spring ephemeral grass *Sclerochloa dura* in Slovakia, *Botanica*, roč. 25 (2019), č. 1, s. 3–15.

● **Katalogy a doprovodné materiály k výstavám**

Desire and dignity – From the Collections of the Dietrichstein

Katalog ke stálé výstavě *Touha a důstojnost – Ze sbírek rodu Dietrichsteinů*, vydaný v anglickém jazyce (česká a německá verze byly vydány v roce 2019)

Doprovodný materiál k výstavě *Touha a důstojnost*, jejíž instalace představuje dochovanou část rozličných sbírek – uměleckých, historických či přírodovědných –, které shromáždili členové dietrichsteinské rodiny. Brožura kromě základních informací o jednotlivých sbírkách poskytuje úplný seznam vystavených předmětů doplněný dostupnými informacemi o nich, a nahrazuje tak fyzické popisky, jejichž absence v instalaci výstavy zdůrazňuje luxusní výtvarné ztvárnění expozice.

Po schodech do Comedienhausu – Zámecké divadlo v Mikulově (1632–1719)

K výstavě *Po schodech do Comedienhausu*, pojednávající o divadle na mikulovském zámku jako o nejstarším zámeckém divadle na našem území, byl vydán katalog, finančně podpořený Ministerstvem kultury ČR v rámci institucionálního financování dlouhodobého

Expozice v Archeoparku Pavlov byla rozšířena o exponáty, na něž si mohou návštěvníci sáhnout – kožešiny zvířat, které tehdejší lidé lovili, či zbraně a nástroje, jež používali. Přímý kontakt s nimi umožní udělat si názornější představu o materiálním světě lovců mamutů. (foto Stanislava Vrbková)

Dialog přes epochy lidských dějin
(foto Stanislava Vrbková)

konceptního rozvoje výzkumné organizace Institut umění – Divadelní ústav. Drobná publikace zmiňuje kromě divadla jako dominujícího druhu umění zámeckého panstva také neopominutelnou divadelní historii města – ať jako součást katolických slavností, či jako významný prvek školské výuky na místním piaristickém gymnáziu. Brožura provází návštěvníka tématy věnovanými kardinálu Dietrichsteinovi jako milovníku umění a divadla zvláště, jeho následníkům, za nichž divadelní umění v Mikulově vzkvétalo, a zmiňuje též významného barokního divadelního ředitele Johanna Georga Gettnera – mikulovského rodáka.

Odborné konference a semináře

V roce 2020 neorganizovalo Regionální muzeum v Mikulově žádnou konferenci ani odborný seminář. Vedoucí Archeoparku Pavlov se účastnila konference Aktuální trendy v muzejní edukaci a prezentaci (konference Komise pro práci s veřejností a muzejní pedagogiku AMG), která byla vedena on-line.

Výzkumná činnost

● Archeologie

(odborní pracovníci František Trampota a Kristína Piačková)

Ke všem stavebním aktivitám prováděným v regionu jak soukromými osobami, tak obcemi i firmami zajišťovalo archeologické oddělení muzea záchranné archeologické výzkumy a vyřizovalo k nim příslušnou korespondenci s vyjádřením k jednotlivým stavebním akcím.

S pozitivním výsledkem byly provedeny záchranné archeologické výzkumy v těchto lokalitách:

- *Dolní Věstonice* – kostel, výzkum předcházející rekonstrukci podlahy proběhl v červnu a červenci, je pokračováním výzkumu z předcházejícího roku: vrcholný středověk, novověk
- *Klentnice – Soutěska*: doba bronzová, halštát, latén
- *Pavlov – Děvín*: doba bronzová, halštát, latén

S negativním zjištěním byly provedeny archeologické dohledy na následujících lokalitách:

- *Bulhary* – polní cesta *Od Číny*
- *Klentnice* – polní cesta
- *Novosedly* – biocentrum Louky
- *Novosedly* – stavba rodinného domu
- *Přítluky* – Hlavní ul.
- *Velké Němčice* – skleník Agro Maryša
- *Mikulov – Pod Novou*
- *Podivín – Rosenberská ul.*, stavba rodinného domu
- *Drnholec – Pod sýpkou*, stavba rodinného domu

Nedestruktivní povrchovou prospekci byly objeveny nebo ověřeny lokality:

- *Jevišovka – Malá lada*: eneolit, starší doba bronzová
- *Jevišovka – Bližní Stryk*: eneolit
- *Sedlec – Pod Kotlem*: latén, raný středověk
- *Drnholec* – Drnholecký luh
- *Drnholec – Mrchoviště*: neolit, latén, doba římská
- *Drnholec – Malé Hajdy*: vrcholný středověk
- *Bulhary – Au Äcker*: neolit, doba bronzová, latén, středověk
- *Nejdek – Pohansko*: raný středověk

● Historie

(odborní pracovníci Kristýna Jandová a Miroslav Koudela)

- Rešeršemi z archiválií Moravského zemského archivu v Brně pokračoval výzkumný úkol – Studium písemností z *Rodinného archivu Dietrichsteinů* (fond G 140), *Registratury Dietrichsteinů v Mikulově* (fond F 18) a *Velkostatku Mikulov* (fond F 72). Podařilo se získat další informace ke stavební historii zámku, informace o životě posledních Dietrichsteinů v Mikulově, o původním zámeckém mobiliáři a dietrichsteinské sbírce obrazů. Výsledky výzkumu jsou využívány zejména při přípravách nové stálé výstavy a dále se zhodnocují jako cenné informace v rámci publikační činnosti a také při restaurování sbírkových předmětů.
- V zámecké knihovně pokračoval výzkum směřující k identifikaci knih z bývalé knihovny Pruskovských z Pruskova.

● Etnografie

(odborní pracovníci Josef Šuba a Jana Křivánková)

- Etnografické oddělení v roce 2020 pokračovalo ve výzkumu zaměřeném na tradiční lidovou kulturu v regionu a probíhal také dlouhodobý úkol fotodokumentace vinařských staveb v regionu.
- Hlavním pracovním tématem etnografického oddělení v roce 2020 byla etnografická část projektu I-CULT (projekt Mezinárodní kulturní platforma *I-CULT* ATCZ59, který je financován z programu přeshraniční spolupráce *INTERREG* V-A Rakousko – Česká republika), na němž se Regionální muzeum podílí spolu s dalšími muzei z Jihomoravského a Jihočeského kraje a z kraje Vysočina. Probíhala příprava textových podkladů pro katalogy a výstavy a rešerše sbírkových předmětů. Plánované výstavy ve Znojemském a Jindřichohradeckém muzeu se i přes omezení způsobená pandemií covidu-19 uskutečnily, byť v pozdějším termínu, a mikulovské muzeum jim poskytlo své sbírkové předměty. Do prostor výstavy ve Znojmě instaloval etnograf mikulovského muzea také figuríny oblečené do podlužáckých krojů. K výstavám byl vydán katalog.
- Etnograf muzea se zúčastnil pravidelného setkání etnografů Jihomoravského kraje, zaměřeného na prohloubení spolupráce odborných pracovníků v rámci společného vedení výzkumů různých jevů lidové kultury a na předávání informací a podnětů z oboru.

● Soudobé dějiny

(odborný pracovník Josef Šuba)

- V roce 2020 pokračoval etnograf muzea ve výzkumu k tématu *Hudební scéna v Mikulově*. Spolu s ředitelem muzea Petrem Kubínem provedl a zaznamenal několik rozhovorů s pamětníky – členy mikulovských kapel působících zde v osmdesátých letech minulého století a organizátory tehdejšího kulturního života. Jedná se o dlouhodobý projekt a mapování mikulovské hudební scény bude probíhat i v následujících letech.
- V oddělení soudobých dějin byla zahájena příprava podkladů pro historickou část expozice v chystaném Domě přírody v Dolních Věstonicích. Byly vybírány předměty z obce Mušova, kterou pohřbily vody druhé Novomlýnské nádrže.

● Přírodovědný výzkum

(odborní pracovníci zoolog Petr Macháček a botanik Adam Knotek)

- V zoologickém oddělení pokračoval dlouhodobý průzkum věnující se ptactvu Lednických rybníků a Novomlýnských nádrží. Na Lednických rybnících bylo prováděno pravidelné hladinové sčítání, které proběhlo 47krát. Na Nesytu se v průběhu celého roku vyskytovalo neobvyklé množství ptáků, zcela výjimečným se pak jeví úspěšné hnízdění 31 párů tenkozobců opačných a 18 párů pislí čáponohých. Výskyt ptáků na Nesytu i na Lednických rybnících v tomto roce je obsahem příspěvku pro muzejní sborník *RegioM*. Na Novomlýnských nádržích pokračovalo sledování hnízdění ptactva na ostrovech – zoolog muzea provedl sčítání hnízd všech ptáků. Proběhlo též pravidelné lednové sčítání na nádržích i rybnících jako součást mezinárodního sčítání vodních ptáků.

- Pokračoval též dlouhodobý monitoring všech hnízd čápů bílých na okrese Břeclav. V průběhu roku bylo kontrolováno 38 hnízd, z nichž bylo 30 obsazeno a z 18 bylo vyvedeno 41 mláďat. Pro čápy to byl velmi neúspěšný rok – z dvanácti hnízd nebylo vyvedeno žádné mládě, většina z nich uhynula při červnových deštích. Výsledky výzkumu byly standardně zpracovány.
- Průběžně probíhala fotodokumentace ptáků. Vzhledem k tomu, že snímky jsou v digitální podobě, a ne na pevných nosičích (filmové políčko), nejsou vedeny jako sbírkové předměty. Jsou však uspořádány v PC a zálohovány. Fotografování byli zejména ptáci na Lednických rybnících a krajina a příroda v okolí rybníků.
- Odborný pracovník oddělení botaniky pokračoval v průběžném floristickém mapování květeny Pálavy a okolí Mikulova. Zvláštní pozornost byla věnována parazitickým zárazám rodu *Orobanche* a *Phelipanche*, které v roce 2020 vykvetly v nezvykle vysokém počtu. Celkem 17 jednodenních výprav zahrnovalo: PR Liščí vrch (3×), NPR Děvín-Kotel-Soutěska a okolí (1×), PP Dunajovické kopce a okolí (1×), NPR Tabulová (1×), PP Skalky u Sedlece (3×), NPP Miroslavské kopce (1×), PP Paví kopec (3×), PP Kameníky (2×), Milovická obora (2×).
- Odborný pracovník oddělení botaniky se účastnil floristického kurzu České botanické společnosti ve Znojmě a dále dvou univerzitních výprav – do Českého středohoří s Masarykovou univerzitou v Brně a na Jesenicko s Univerzitou Karlovou v Praze; na všech akcích dokumentoval tamní květenu.
- Odborný pracovník oddělení botaniky spolupracuje na projektu PLADIAS (databáze české flóry a vegetace) – poskytuje a přepisuje údaje z herbářových schéd do elektronické databáze. V databázi PLADIAS je k 31. 12. 2020 zaznamenáno 7 975 položek z herbáře MMI (herbář Regionálního muzea v Mikulově), z toho 913 bylo vloženo v roce 2020. V roce 2020 byl v rámci tohoto projektu publikován odborný článek:
- KAPLAN, Zdeněk – DANIHELKA, Jiří – EKRT, Libor – ŠTECH, Milan – ŘEPKA, Rado-
mír – CHRTEK, Jindřich Jr. – GRULICH, Vít – ROTREKLOVÁ, Olga – DŘEVOJAN, Pa-
vel – ŠUMBEROVÁ, Kateřina – WILD, Jan: Distributions of vascular plants in the Czech
Republic. Part 9, Preslia, roč. 92 (2020), č. 3, s. 255–340. V něm je botanik muzea spolu
s Regionálním muzeem v Mikulově uveden v odstavci poděkování za spolupráci.
- Herbářové sběry provedené botanikem muzea, které čítaly pro rok 2020 celkem 234 zá-
znamů, jsou sdíleny s Agenturou ochrany přírody a krajiny ČR prostřednictvím databáze
NDOP (Nálezová databáze ochrany přírody) a s databází české flóry a vegetace PLADIAS.

KNIHOVNÍ FOND

Odborná muzejní knihovna je zaměřena vedle vzdělávací literatury na literaturu regionální, vinařskou a judaika. Knihovní fond je pravidelně doplňován se zvláštním zřetelem na získávání titulů s touto tematikou a dále dle potřeb odborných pracovišť muzea. Součástí fondu jsou konzervační výtisky, které jsou ukládány ve zvláštním depozitáři. Badatelům je prostřednictvím systému KRAMERIUS též zprostředkován přístup k digitálně zpracovanému historickému periodiku týdeníku *Nikolsburger Wochenschrift*.

V průběhu roku 2020 byla odborná knihovna vybavena novým knihovnickým programem *Tritius*, jenž nahradil předchozí *Clavius*.

V roce 2020 byla knihovna doplněna o 277 knihovních jednotek. Všechny přírůstky byly řádně zapsány a zkatalogizovány. Do konzervačního fondu přibýlo celkem 40 vzácnějších publikací, do oddělení judaik pět odborných knih, řada nových publikací se stala součástí odborné knihovny Archeoparku Pavlov.

Do knihovny přibýly dva poslední ročníky *Zpravodaje Valtic* a bylo domluveno pravidelné předávání dalších výtisků tohoto obecního zpravodaje muzeu.

Proběhla schůzka s vydavatelem rakouských periodik (Hans Günter Grech, předseda Jihomoravského kulturního sdružení v Rakousku) a bylo domluveno předání ročníků

1968–2019 časopisu *Der Südmährer Zeitschrift* a ročenky *Südmährischen Jahrbuch* z let 1969–2020.

Byla dohodnuta nová výměna publikací – s Národním zemědělským muzeem v Kutné Hoře, jedná se o periodikum *Prameny a studie*.

S Národní knihovnou ČR byla prodloužena smlouva o deponování archivních a matričních mikrofilmů, s platností do 31. prosince 2022.

PROPAGACE

V souladu s aktuální koncepcí marketingu Regionálního muzea v Mikulově se v roce 2020 sledovalo naplnění několika podstatných oblastí:

- Prezentace muzea s nadregionálním dosahem – spolupráce s krajskými institucemi, veletrhy aj.
- Prezentace muzea s regionálním dosahem – spolupráce s institucemi města Mikulova, destinačními společnostmi aj.
- Prezentace muzea v zahraničí – FAM tripů, press tripů aj.
- Zkvalitnění on-line prezentace muzea – web, sociální sítě, newsletter aj.
- Zkvalitnění prezentace muzea v médiích

V oblasti spolupráce s nadregionálním dosahem navazuje muzeum na spolupráce z minulých let, tedy zejména na spolupráci s Centrálou cestovního ruchu Jihomoravského kraje, Jihomoravským krajem, Agenturou Czech Tourism a KORDIS, a. s. Tyto platformy jsou pro muzeum přínosné a zvyšují povědomí o značce a hodnotu značky (Brand Equity) *Regionální muzeum v Mikulově* jak ve vztahu k zřizovateli, tak především ve vztahu ke kulturním a vzdělávacím organizacím i turistické veřejnosti. Na veletrzích bývá muzeum zastoupeno právě výše zmíněnými organizacemi, případně certifikovanou destinační společností. Muzeum zůstalo zapojeno v projektech *Brnopass*, *TOP výletní cíle jižní Moravy* a *Objevuj památky*, dále se v rámci spolupráce s Integrovaným dopravním systémem Jihomoravského kraje činnost muzea prezentovala v autobusech linkové dopravy (v gesci společnosti KORDIS, a. s.). Vzhledem k omezením v souvislosti s pandemií covidu-19, která se týkala i muzejní práce a omezení návštěvnického provozu, byla spolupráce směřována spíše k brand buildingu (budování značky) a podržení povědomí o značce mezi potenciálními návštěvníky. Celorepublikový dosah přitom měla spolupráce s firmou Seznam.cz – v rámci služby Sklik byla propagována výstava *Keltové pod Pálavou* a projekt *Kardinálský rok*. Tyto kampaně celkem vidělo 1 621 634 lidí, na webové stránky se prokliklo 6 779 osob.

V oblasti regionální spolupráce byla znovu revidována pravidla spolupráce mezi muzeem a institucemi města Mikulova – městským úřadem, Mikulovskou rozvojovou, s. r. o., TIC Mikulov a destinačními společnostmi v regionu. Byla nastavena pravidla reciprocity při propagaci akcí pořádaných jednotlivými subjekty. Primárním úkolem i do budoucna je propagování muzea zejména směrem k mikulovským obyvatelům a propagace brandu jako místní značky, která se podílí na zvyšování kvality života zdejších lidí.

Významná je zejména spolupráce s Mikulovskou rozvojovou, s. r. o., recipročně výhodná pro muzeum – v roce 2020 Mikulovská rozvojová bezplatně poskytla muzeu výlepy plochy města a každoměsíční stránku ve Zpravodaji města Mikulov, kterou muzeum využívalo k informování obyvatel o své činnosti. Vytisknuto zde bylo sedm článků z pera odborných pracovníků muzea.

Prezentace muzea směrem k zahraničí je ponechána v pasivní úrovni. Pokud zřizovatel nebo jiné subjekty (Centrála cestovního ruchu, TIC apod.) projeví zájem o zapojení zámku do svých projektů, muzeum jim vychází vstříc a otevírá zámek v rámci FAM tripů, press tripů, akcí pro zprostředkovatele cestovních kanceláří apod. Zároveň jim muzeum poskytuje svoje propagační materiály, které se mohou touto cestou dále distribuovat.

V roce 2020 se muzeum místní i zahraniční veřejnosti prezentovalo zejména na veletrhu *RegionTour* v Brně.

V oblasti on-line prezentace došlo k reorganizaci webových stránek *rmm.cz*, je však ještě třeba provést aktualizaci zahraničních mutací webu a následně upravit celou strukturu webových stránek – do budoucna se počítá s tvorbou samostatných stránek pro jednotlivé pobočky organizace, přičemž *rmm.cz* zůstane zastřešujícím rozcestníkem a hlavní stránkou Regionálního muzea v Mikulově.

Byly zrušeny nadbytečné inzerce, které muzeu nepřinášely užitek, a navazuje se intenzivnější spolupráce s webovými portály *www.kudyznudy.cz*, *www.cz-museums.cz* a *www.vyletnice.cz*. Tyto portály jsou využívány zejména pro prezentaci akcí a pro budování pozice webu pomocí zpětných odkazů. Aktualizovaly se profily na webech, v nichž se muzeum představuje, u profilů, kde je žádoucí budoucí prodloužení spolupráce, byly nově nastaveny aktuální informace, doplněny fotografie – profily jsou z 90 % kompletní.

Pro prezentaci na sociálních sítích slouží profily na Facebooku a Instagramu, nově také profil na síti YouTube – všechny jsou ve správě pracovnice propagace. Separátní profily má pouze synagoga (profil Horní synagoga v Mikulově), kde jsou umísťovány veškeré pozvánky na akce v synagoze a objevuje se tu také fotodokumentace těchto akcí, a dále Archeopark Pavlov.

NÁVRHY A REALIZACE PROJEKTŮ – GRANTOVÁ ČINNOST

Město Mikulov

V roce 2020 získalo Regionální muzeum od města Mikulova dotaci na realizaci programu *Kardinálský rok na mikulovském zámku* ve výši 65 000 Kč.

Nadační fond obětem holocaustu

Z Nadačního fondu obětem holocaustu byl Regionálnímu muzeu v Mikulově poskytnut grant ve výši 15 000 Kč na projekt *Kulturní a vzdělávací program v Horní synagoze*.

Výstava věnovaná břevlanské výtvarné skupině „Šestka“, přátelského seskupení šesti umělců společně vystavujících v letech 1976–1982

Tento příspěvek však musel být nadaci ke konci roku vrácen, protože kvůli vládním opatřením souvisejícím s epidemií koronaviru nebylo možné tento projekt realizovat.

Ministerstvo kultury ČR

Ministerstvo kultury poskytlo muzeu dotaci ve výši 110 000 Kč na restaurování sbírkového předmětu barokní sánky a dotaci 93 000 Kč na projekt Přejech z automatizovaného knihovního systému *Clavius* na *Tritius*. Jelikož částka za restaurátorské práce byla nižší, než bylo původně rozpočtováno, vrátilo muzeum Ministerstvu kultury 5 000 Kč. Druhý projekt byl realizován tak, jak bylo plánováno.

POSKYTOVÁNÍ STANDARDIZOVANÝCH VEŘEJNÝCH SLUŽEB

Povinnost poskytování veřejných služeb – dle § 10a zák. č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy, v platném znění (odst. 2, písm. a–e, vymezující standardizované veřejné služby a povinnosti poskytovatelů při zajišťování jejich rozsahu a struktury) – byla plněna v rámci možností omezených vládními nařízeními k zmírnění dopadu pandemie covidu-19.

Povinnost každoročně zpřístupnit veřejnosti sbírku nebo sbírkové předměty mohlo muzeum v roce 2020 splnit pouze prostřednictvím jedné instalace, a to výstavy *Po schodech do Comedienhausu – Zámecké divadlo v Mikulově 1632–1719*. Výstava byla náležitě propagována ve sdělovacích prostředcích, na webových stránkách muzea i prostřednictvím plakátů.

Tradiční programy pro veřejnost, jimiž muzeum již roky doplňuje činnost výstavní i kulturně-výchovnou, muselo muzeum, stejně jako všechny kulturní instituce, zcela zrušit nebo významně omezit. Nemohl se tak konat šestnáctý ročník *Májového víkendu s Muzejní nocí* ani programový blok *Živá synagoga*, stejně tak byl zrušen desátý ročník festivalu art designu *Křehký Mikulov*. Situace ovlivněná covidovou pandemií umožnila většinou jen konání akcí pod širým nebem, čehož využili odborní pracovníci Archeoparku Pavlov k uspořádání dvou workshopů pravěkých technologií – *Pravěký lov a Divoké jídlo* – a botanik muzea, jenž nahradil program *Víkend otevřených zahrad* šesti komentovanými prohlídkami zámeckého parku.

Zpráva o činnosti muzea je každoročně uveřejňována na webových stránkách muzea, přičemž kapitoly týkající se hlavní činnosti organizace jsou pravidelně publikovány ve sborníku RegioM.

Výsledkem ediční činnosti muzea v roce 2020 byl muzejní sborník *RegioM 2019* (XXVIII. ročník) a katalog výstavy *Po schodech do Comedienhausu – Zámecké divadlo v Mikulově 1632–1719*. Veškeré publikace vydané muzeem má veřejnost možnost zakoupit v pokladně muzea nebo prostřednictvím internetového obchodu ABZ (www.abz.cz), případně muzeum zajišťuje jejich zaslání na dobírku. O možnosti prodeje informují webové stránky muzea.

Odborné posudky a vyjádření odborných pracovníků byly zpracovávány průběžně dle požadavků a potřeb institucí – zejména v oborech archeologie, historie a botanika.

Standard ekonomické dostupnosti plnilo muzeum u návštěvníků příslušnými slevami, o nichž je informace uváděna na webových stránkách muzea a v propagačních materiálech.

Bezbariérový přístup do všech prostor muzea neumožňuje historický charakter objektu; do velké části expozic na zámku (*Od gotiky po empír*, *Galerie Dietrichsteinů*, *Touha a důstojnost*, *Víno napříč staletími* a část expozice *Tradiční vinařství a vinnohradnictví na Moravě*) je však přístup vozičkářům umožněn, stejně tak do části Kongresového centra a do synagogy. Pro překonávání výškových schodišťových bariér pro tělesně postižené návštěvníky muzea slouží „schodolezy“ s mechanickými invalidními vozíky.